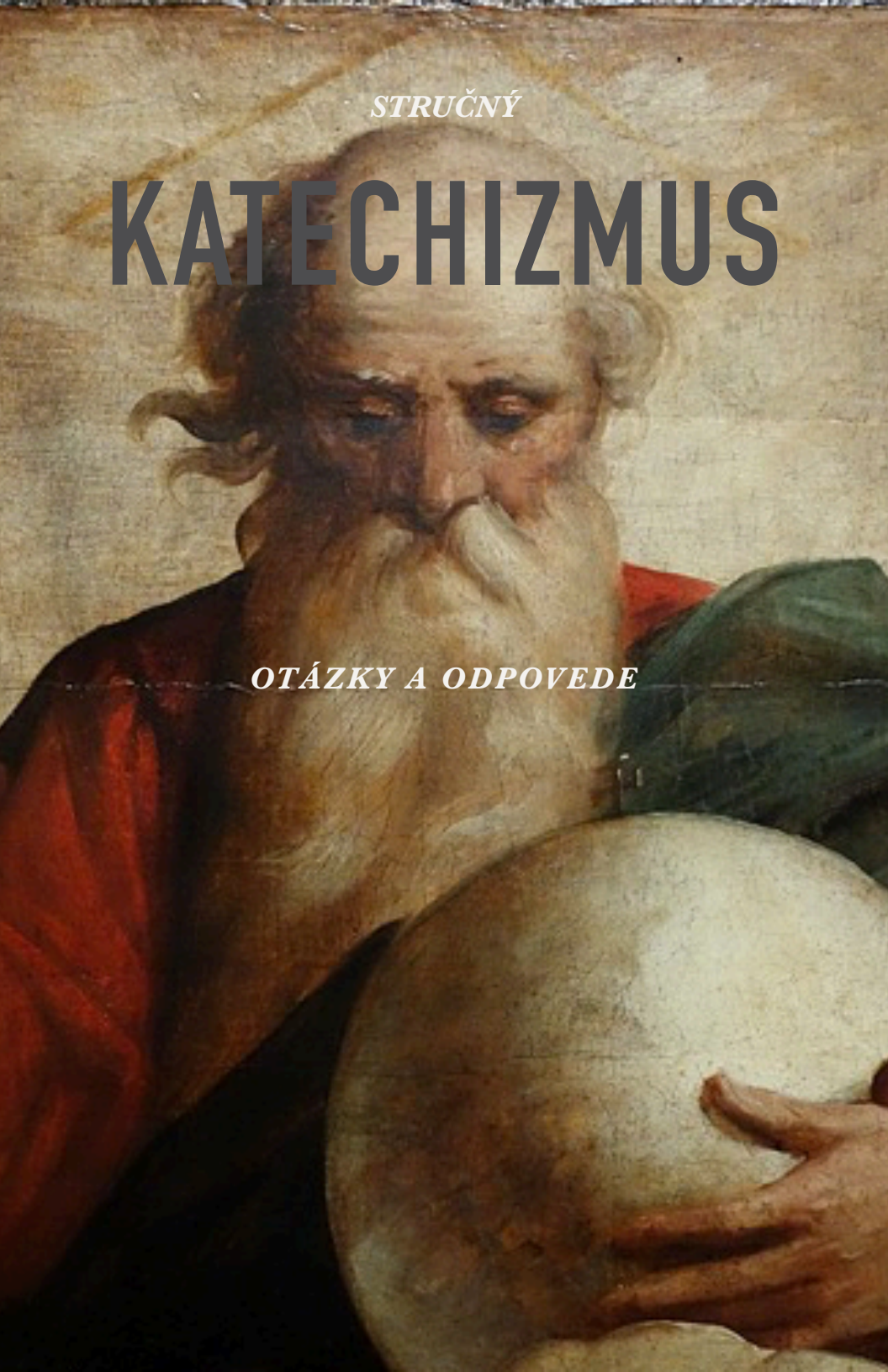

STRUČNÝ

KATECHIZMUS

OTÁZKY A ODPOVEDE

CIEĽ ČLOVEKA

1. **Na čo sme na svete?** - Na svete sme na to, aby sme Boha poznali a milovali, jemu slúžili a boli spasení, t. j. boli s ním raz večne šťastní v nebi.
2. **Čo musím robiť, aby sme Boha poznali a milovali, jemu slúžili a boli spasení?** - Musíme veriť, čo Boh zjavil, a pomocou milosti, ktorú dostávame cez modlitbu a sviatosti, konať, čo Boh prikazuje. *Zjaviť znamená povedať druhému to, čo by sám od seba nemohol vedieť. Kto verí, čo Boh zjavil, a robí, čo Boh prikazuje, má nádej na večný život v nebi.*

Nič nie je také dôležité ako stále dôkladnejšie poznávať, čo nám Boh zjavil, a stále dôslednejšie podľa toho žiť. Tu na zemi je všetko pominuteľné a nič nás nemôže urobiť trvalo blaženými. *“Ved’, čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?!”* (Mt 16, 26)

ŠEŠŤ HLAVNÝCH PRÁVD

1. Boh je len jeden.
2. V Bohu sú tri osoby: Otec, Syn a Duch Svätý.
3. Boží Syn sa stal človekom, aby nás vykúpil.
4. Boh je spravodlivý sudca, ktorý dobrých odmieňa a zlých tresce.
5. Duša človeka je nesmrteľná.
6. Božia milosť je na spásu potrebná.

Aby sme mohli byť spasení, musíme:

- Veriť všetko, čo Boh zjavil
- Zachovávať, čo Boh prikazuje
- Užívať prostriedky milosti

APOŠTOLSKÉ VYZNANIE VIERY

- Verím v Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľ'a neba i zeme,
- i v Ježiša Krista, jeho jediného Syna, nášho Pána,
- ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Márie Panny,
- trpel za vlády Poncia Piláta, bol ukrižovaný, umrel a bol pochovaný,
- zostúpil k zosnulým, tretieho dňa vstal z mŕtvych,
- vystúpil na nebesia, sedí po pravici Boha Otca všemohúceho.
- Odtiaľ príde súdiť živých i mŕtvych.
- Verím v Ducha Svätého,
- v svätú Cirkev katolícku, v spoločenstvo svätých,
- v odpustenie hriechov,
- vo vzkriesenie tela
- a v život večný.

Amen.

VERIŤ, ČO BOH ZJAVIL

- **Pramene viery**
- **Potreba a vlastnosti viery**
- **O pravom náboženstve**
- **12 článkov vyznania viery**

PRAMENE VIERY

3. Čo máme veriť, aby sme boli spasení? - Aby sme boli spasení, t. j. večne šťastní, musíme veriť všetko, čo nám Boh zjavil.

4. Kto nás učí všetko, čo Boh zjavil? - Všetko, čo Boh zjavil, učí nás Katolícka cirkev.

5. Z čoho učí Katolícka cirkev to, čo Boh zjavil? - To, čo Boh zjavil, učí Katolícka cirkev zo Svätého písma a z ústneho podania.

6. Čo je Sväté písmo? - Sväté písmo je zbierka kníh, ktor boli napísané z vnuknutia SVätého Ducha. *Sväté písmo = Biblia = Božie slovo*

7. Ako delíme knihy Svätého písma? - Knihy Svätého písma delíme na Starý a Nový zákon. *V Starom zákone je napísané, čo Boh zjavoval ľuďom od začiatku sveta až po narodenie Pána Ježiša. V Novom zákone je to, čo nám zjavil Pán Ježiš cez apoštolov.*

8. Čo je ústne podanie? - Ústne podanie, čiže Tradícia je učenie, ktoré apoštolí hlásali, ale nenapísali.

Vo veciach viery nemáme sa držať svojho názoru ani mienky ľudí, ale učenia Cirkvi. Kto by robil inak, ľahko by sa mohol pomýliť.

POTREBA A VLASTNOSTI VIERY

9. Čo hovorí Pán Ježiš o tom, kto nechce veriť, čo Boh zjavil?

- O tom, kto nechce veriť, čo Boh zjavil, Pán Ježiš hovorí, že bude zatratený. Lebo bez viery nie je možné páčiť sa Bohu. *Byť zatrateným znamená znepáčiť sa Bohu a prísť do pekla. Bez viery teda nemôžeme byť spasení. Veriť však môžeme iba z Božej milosti.*

10. Ako musíme veriť všetko to, čo Boh zjavil? - Všetko to, čo Boh zjavil, musíme veriť pevne. To znamená, že nesmieme pochybovať o tom, čo je vo Svätom písme a v ústnom podaní, čiže v Tradícii. A musíme veriť stále, aj vtedy, keď by bolo treba za svoju vieru zomrieť ako svätí mučeníci. Keby niekto čo len jednu vec z toho, čo Boh zjavil, vedome neprijal alebo pozmenil, bol by bludár, odpadlík od Boha.

Nikdy sa za svoju vieru nehanbime! Vyznávajme ju smelo pred ľuďmi! "Kto mňa vyzná pred ľuďmi," hovorí Pán Ježiš, "toho aj ja vyznám pred svojím Otcom." (Mt 10, 32) Chráňme sa všetkého, čo by škodilo našej viere (kamaráti, knihy, filmy...)

O PRAVOM NÁBOŽENSTVE

11. V ktorom náboženstve je všetko to, čo Boh zjavil? Všetko to, čo Boh zjavil je len v kresťansko-katolíckom náboženstve. Preto je iba ono pravé.

12. Kto dal ľuďom kresťansko-katolícke náboženstvo?

Kresťansko-katolícke náboženstvo dal ľuďom sám Ježiš Kristus, Boží Syn, druhá božská osoba - pravý Boh a pravý človek.

13. Akým znakom dávame najavo, že sme kresťania-katolíci?

Že sme kresťania-katolíci dávame najavo znakom svätého kráža. *Keď sa prežehnávame, spomíname Najsvätejšiu Trojicu a dávame najavo, že patríme ukrižovanému Pánu Ježišovi.*

Ďakujeme Bohu, že sme sa krstom stali členmi Katolíckej cirkvi, že patríme do rodiny Ježiša Krista. Modlime sa za tých, ktorí ešte nepoznajú Pána Ježiša a jeho Cirkev.

14. Kde je nakrátko zhrnuté, čo máme veriť? Všetko, čo máme veriť, je nakrátko zhrnuté v Apoštolskom vyznaní viery, (vo "Verím v Boha"), ktoré pochádza z apoštolských čias a má 12 článkov.

1 - VERÍM V BOHA, OTCA VŠEMOHÚCEHO, STVORITEĽA NEBA I ZEME

O bohu a jeho vlastnostiach

15. Kto je Boh? Boh je Stvoriteľ, Pán celého sveta a náš nebeský anjel.

16. Odkedy je a dokedy bude Boh? Boh vždy bol a vždy bude a nikdy sa nemení. Boh je večný.

17. Kde je Boh? Boh je všade - na nebi, na zemi a na každom mieste.

18. Prečo nevidíme Boha? Preto, že je duch. No aj keď ho nevidíme, dal sa ľuďom poznať:

- múdрым usporiadaním sveta
- zvláštnym zjavením, ktoré sa nachádza vo Svätom písme a v ústnom podaní, čiže v Tradícii

19. Čo vie Boh? Boh vie všetko, čo bolo, čo je, aj čo bude. Vie aj to, čo si myslíme alebo potajomky robíme. Boh je vševiediaci.

20. Čo môže Boh urobiť? Boh môže urobiť všetko, čo chce. On je všemohúci.

21. Ako Boh usporaduje všetko na svete? Boh usporaduje všetko na svete tak, že vždy dosiahne, čo chce.

Príklad: Záchrana Mojžiša a Jozefa Egyptského.

22. Čo Boh miluje a čo nenávidí? Boh miluje len dobro. Zlo nenávidí. Je nekonečne Svätý. Preto nám dal aj Desatoro prikázaní.

23. Čo robí Boh s dobrými a čo so zlými? Boh dobrých odmieta a zlých trestá. Boh je nekonečne spravodlivý.

Príklad: Potopa sveta. Noe.

Ale Boh je aj nekonečne zhovievavý. Netrestá hneď. Niekedy dlho čaká, aby sa hriešnik polepšil. Úplnú odmenu alebo trest nám udelí až po smrti; odmenu v nebi, trest v pekle.

24. Ako Boh zaobchádza s hriešnikom, ktorý sa obráti? Ak sa hriešnik obráti, Boh mu láskavo odpúšťa. On je nekonečne milosrdný.

Príklad: Ninive.

25. Ako nás Boh miluje? Boh nás miluje nekonečne. On nám vždy chce aj robí len dobre. Je nekonečne dobrý.

O troch Božských osobách

26. Koľko je Bohov? Boh je len jeden.

27. Koľko osôb je v jednom Bohu? V jednom Bohu sú tri osoby: Otec, Syn, Svätý Duch.

Príklad: Krst Pána Ježiša.

28. Je každá z troch Božských osôb pravý Boh? Áno. Každá z troch Božských osôb je pravý Boh. Aj Otec je pravý Boh, aj Syn je pravý Boh, aj Svätý Duch je pravý Boh.

29. Koľko Bohov sú tri Božské osoby? Tri Božské osoby spolu sú iba jeden Boh. *Všetci traja majú jednu a tú istú Božskú prirodzenosť. Všetci traja sú rovnako veční, vševediaci a všemohúci.*

30. Ako voláme tri Božské osoby jedným menom? Tri Božské osoby voláme Najsvätejšia Trojica. *Ona je veľkým tajomstvom našej viery, ktoré nemôžeme rozumom pochopiť.*

31. Ako preukázal svetu svoju lásku Boh Otec, Boh Syn a Boh Svätý Duch? Boh Otec preukázal svetu svoju lásku tak, že ho stvoril. Boh Syn ho vykúpil a Boh Svätý Duch ho posväcuje. *Preto voláme Otca Stvoriteľom, Syna Vykupiteľom a Svätého Ducha Posvätitelom.*

O stvorení a riadení sveta

32. Kto stvoril svet? Svet stvoril Boh. Urobil ho z ničoho:

- na svoju slávu
- pre dobro človeka

33. Stará sa Boh aj teraz o svet? Boh sa aj teraz stará o svet, zachováva ho a riadi. *Túto starostlivosť nazývame Božou prozreteľnosťou.*

Príklad: Jozef Egyptský sa dostal do otroctva, aby zachránil svojich bratov od smrti.

34. O koho sa Boh osobitne stará? Boh sa osobitne stará o ľudí. Dáva im všetko potrebné pre telo i dušu. *Dopúšťa na nich aj trápenia a nehody, ale iba preto, aby si získali zásluhy pre nebo.*

Príklad: Jób.

Keď nás stihne nehoda, nereptajme. Dôverujme Bohu.
“Lebo koho Pán miluje, toho tresce a šľahá každého, koho prijíma za syna.” (Hebr 12, 6) “A tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré.” (Rim 8, 28)

O anjeloch

35. Ktoré sú najdokonalejšie Božie stvorenia? Najdokonalejšie Božie stvorenia sú anjeli a ľudia.

36. Čo sú anjeli? Anjeli sú duchovia, ktorí majú rozum a slobodnú vôľu, ale nemajú telo, a sú nesmrteľní. *Boh stvoril veľa anjelov. Sväté písmo spomína Michala, Gabriela, Rafaela a deväť anjelských chórov.*

37. Akí boli anjeli, keď ich Boh stvoril? Keď Boh stvoril anjelov, boli všetci dobrí.

38. Zostali všetci anjeli dobrí? Všetci anjeli nezostali dobrí. Mnohí zhrešili, a preto boli zvrhnutí do pekla. *Zlých anjelov voláme zlí duchovia, diabli alebo démoni. Dobrých anjelov odmenil Boh večnou nebeskou blaženosťou.*

39. Akí sú voči nám dobrí anjeli? Dobrí anjeli nás milujú, a preto strážia naše telo i dušu, orodujú za nás a povzbudzujú nás na dobré.

40. Ako menujeme anjelov, ktorí nás strážia? Anjelov, ktorí nás strážia menujeme anjelmi strážcami.

Príklad: Lót, Tobiáš.

Je veľmi dobré a správne ctiť si svätých anjelov, vzývať ich o pomoc a poslúchať ich vnuknutia.

41. Akí sú voči nám zlí duchovia? Zlí duchovia nás nenávidia. Závidia nám, že môžeme byť spasení. Preto nás navádzajú na zlo, aby sme prišli do pekla.

Príklad: Pokúšanie Pána Ježiša.

42. Čo máme robiť v pokušení? Pokušeniu treba odporovať a prosiť Pána Boha o pomoc.

“Bďte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia!” (Mt 26, 41) “Budte triezvi a bďte!” - hovorí sv. Peter - “Váš protivník diabol obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral. Vzoprite sa mu pevní vo viere!” (1 Pt 5, 8 - 9) Ak sa “diabli vopriete, ujde od vás”, pripomína sv. Jakub (4, 7).

O prvých ľuďoch

43. Kto boli prví ľudia? Prví ľudia boli Adam a Eva. *Od nich všetci pochádzame. Oni sú naši prarodičia.*

44. Ako stvoril Boh Adama? Boh stvoril Adama tak, že mu utvoril telo zo zeme a “vdýchol” mu dušu. *Človek teda pozostáva z tela a z duše.*

45. Komu sa človek podobá dušou? Človek sa dušou podobá Bohu. *Tak to povedal Boh, keď ho tvoril: “Učiňme človeka na náš obraz!” (Gn 1, 26)*

46. Čím sa duša podobá Bohu? Naša duša sa podobá Bohu tým, že:

- má rozum a slobodnú vôľu
- je nesmrteľná

Duša je duch. Žije naveky, po smrti aj mimo tela. Dušu nevidíme, ale poznáme ju z jej účinkov, z toho, že človek rozmyšľa a slobodne sa rozhoduje.

47. Čím ukázal Boh najviac svoju lásku prvým rodičom? Boh svoju lásku prvým rodičom ukázal najviac tým, že im dal posväcujúcu milosť, ktorou ich urobil svätými, prijal ich za svoje deti a dal im možnosť získať nebeskú blaženosť. *Prví rodičia dostali od Boha aj mimoriadny rozum a slobodu od všetkých hriešnych žiadostí.*

48. Kde bývali prví rodičia? Prví rodičia bývali v raji.

49. Boli prví rodičia v raji blažení? Prví rodičia boli v raji blažení, žili spokojne, vôbec netrpeli a nemali nikdy zomrieť. *Tieto mimoriadne dary by boli zdedili všetci ľudia, keby ich neboli prví rodičia stratili.*

Človek je koruna tvorstva. Svojou dušou prevyšuje všetko, čo je na zemi. Preto majme v úcte svoju dušu.

O hriechu našich prvých rodičov

50. Čím stratili prví ľudia mimoriadne dary? Tým, že vedome a dobrovoľne neposlúchli Boha a jedli ovocie zo zakázaného stromu.

51. Ako potrestal Pán Boh prvých rodičov za spáchaný hriech? Potrestal ich tak, že:

- stratili jeho milosť, a preto sa nemohli dostať do nebeskej blaženosti
- rozum sa im zatemnil a ich vôľa sa naklonila na zlé
- museli veľa trpieť a nakoniec zomrieť

52. Ako uškodil nám všetkým hriech prvých rodičov? Uškodil nám tak, že prešiel aj s následkami na každého z nás. Preto ho voláme dedičným hriechom.

53. Na koho dedičný hriech neprešiel? Dedičný hriech neprešiel jedine na preblahoslavenú Pannu Máriu. *Zo slov anjela: "Zdravas', milosti plná" vysvitá, že Panna Mária bola zvláštnou Božou milosťou oslobodená od dedičného hriechu, lebo si ju Boh vyvolil, aby bola matkou Ježiša Krista. Sviatok Nepoškvrneného počatia slávime 8. decembra.*

54. Čo by sa stalo s ľuďmi, keby sa Boh nebol nad nimi zmiloval? Keby sa Boh nebol nad nimi zmiloval, nikdy by neboli mohli prísť do neba.

55. Ako sa Boh zmiloval nad ľuďmi? - Tak, že im sľúbil i poslal Vykupiteľa, aby ich vykúpil od hriechu a spasil. *Boh sľúbil Vykupiteľa už prvým rodičom, potom patriarchom (Abrahámovi, Izákovi, Jakubovi) a neskôr tento sľub často obnovoval cez prorokov (Dávid, Izaiáš, Daniel, ...)*

Proroci o ňom predpovedali:

- kedy a kde sa narodí
- že bude Bohom a bude robiť zázraky
- že ho predajú za 30 strieborných a prebodnú mu ruky a nohy
- že bude musieť umrieť za naše hriechy a potom vstane z mŕtvych...

56. Ako dlho museli ľudia čakať na Vykupiteľa? - Ľudia museli čakať na Vykupiteľa viac tisíc rokov. *Pamiatku tohto očakávania si pripomíname v advente, ktorý trvá tri až štyri týždne. Vtedy sa aj my pripravujeme na oslávenie narodenia Ježiša Krista.*

2 - VERÍM V JEŽIŠA KRISTA, JEHO JEDINÉHO SYNA, NÁŠHO PÁNA

O Ježišovi, našom Vykupiteľovi

57. Kto je Ježiš Kristus? - Ježiš Kristus je druhá Božská osoba, Boží Syn, ktorý sa pre nás stal človekom, aby nás vykúpil.

58. Čo znamená meno Ježiš? - Meno Ježiš znamená spasiteľ alebo vykupiteľ.

59. Čo znamená slovo Kristus? - Slovo Kristus znamená pomazaný. Židia nazývali Vykupiteľa Mesiáš = Pomazaný. V Starom zákone pomazaním udeľovali prorockú, kňazskú a kráľovskú hodnosť a Ježiš je najvyšším Prorokom, Kráľom a Kňazom. Že je Ježiš Kristus prisľúbený Mesiáš, vieme z toho, že iba na ňom sa splnilo všetko, čo o Vykupiteľovi predpovedali proroci.

60. Odkiaľ vieme, že Ježiš Kristus je Boží Syn? - Vieme to od neho samého. A nielenže nám to povedal, ale nám to aj zázrakmi dokázal. Povedal "Ja a Otec sme jedno," a na otázku veľkňaza: "Si ty Mesiáš, syn Požehnaného?" odpovedal: "Áno, som." (Mk 14, 61 - 62) Okrem toho aj Otec o ňom nad Jordánom a na vrchu premenenia vyhlásil: "Toto je môj milovaný Syn..." (Mt 3, 17; 17, 5).

3 - VERÍM V JEŽIŠA KRISTA..., KTORÝ SA POČAL Z DUCHA SVÄTÉHO, NARODIL SA Z MÁRIE PANNY

O vtelení Božieho Syna

61. Ako sa Boží Syn stal človekom? - Boží Syn sa stal človekom tak, že si mocou Svätého Ducha vzal ľudské telo a ľudskú dušu. A preto je Ježiš Kristus pravý Boh a pravý človek. *Toto tajomstvo vtelenia Božieho Syna, ktoré archanjel Gabriel zvestoval Panne Márii, slávime 25. marca. Panna Mária sa vtedy stala matkou Ježiša Krista, a teda aj Božou Matkou, lebo jej Syn je božská osoba.*

62. Kto bol pestúnom, vychovávateľom Pána Ježiša? - Pestúnom alebo vychovávateľom Pána Ježiša bol svätý Jozef, ženích Panny Márie. *Ježiš, Mária a Jozef sú Svätá rodina. Ich sviatok slávime na prvú nedeľu po Vianociach.*

63. Prečo sa stal Boží Syn človekom? - Boží Syn sa stal človekom:

- aby nás slovom a príkladom učil
- aby mohol za nás trpieť a umrieť, a tak nás vykúpiť

O Ježišovom živote

64. Kde sa narodil Pán Ježiš? - Pán Ježiš sa narodil v Betleheme. *Jeho narodenie slávime na Vianoce 25. decembra. Keď sa narodil, prišli sa mu pokloniť najprv pastieri a potom mudrci z Východu, ktorých sviatok slávime 6. januára. Na 40. deň po narodení obetovali malého Ježiša v chráme. Túto udalosť si pripomíname 2. februára.*

65. A kde vyrástol? - Vyrástol v Nazarete. Preto sa volá Nazaretský.

66. Kedy začal vyučovať? - Vyučovať začal, keď mal 30 rokov. Učil 3 roky. Za ten čas zhromaždil okolo seba učeníkov a z nich si vyvolil 12 apoštolov.

67. Čo učil Pán Ježiš? - Pán Ježiš učil, čo máme veriť a robiť, aby sme prišli do neba. Svoje učenie nazval Evanjeliom - Blahozvestou - Radosným posolstvom. Preto aj sväté knihy, v ktorých je opísané Ježišovo učenie a život, voláme Evanjeliá. Správne koná ten, kto usilovne poznáva a verne nasleduje Ježiša, ktorý o sebe povedal: "Ja som cesta, pravda a život" (Jn 14, 6).

4 - VERÍM V JEŽIŠA KRISTA, KTORÝ TRPEL ZA VLÁDY PONCIA PILÁTA, BOL UKRIŽOVANÝ, UMREL A BOL POCHOVANÝ

O utrpení Pána Ježiša

68. Čo za nás podstúpil Ježiš? - Ježiš za nás podstúpil: posmech, bičovanie, korunovanie trnám a nakoniec smrť na kríži. Ukrižovaný bol vtedy, keď bol rímskym vladárom nad židovskou krajinou Poncius Pilát. Deň Ježišovej smrti je Veľký piatok. Ježiš Kristus trpel za nás dobrovoľne, lebo nás nekonečne miloval. Jeho smrť na kríži voláme aj obetou kríža.

69. Prečo trpel a zomrel Ježiš? - Ježiš trpel a zomrel preto aby:

- nás vykúpil od večného zatratenia, ktoré sme si zaslúžili svojimi hriechmi
- aby pre nás dosiahol milosť od Boha, ktorou sa nám otvára nebo

70. Za ktoré hriechy trpel a umrel Ježiš Kristus? - Ježiš Kristus trpel a umrel za hriechy celého sveta, za dedičný hriech a za

všetky osobné. Ján Krstiteľ o ňom povedal: "Hľa Boží Baránok, ktorý sníma hriechy sveta" (Jn 1, 29). Ak niekto nebude spasený, tak len preto, že nechcel veriť v Ježišovo učenie, nechcel zachovávať jeho príkazy a používať prostriedky jeho milosti.

Nikdy nezabudnime, ako veľmi nás Pán Ježiš miloval a koľko za nás trpel. Milujme aj my jeho a z lásky k nemu ochotne prijímajme všetky životné ťažkosti.

5 - VERÍM V JEŽIŠA KRISTA, KTORÝ ZOSTÚPIL K ZOSNULÝM, TRETIEHO DŇA VSTAL Z MŔTVYCH

O Ježišovom zmŕtvychvstaní

71. Kam zostúpil Pán Ježiš po smrti? - Po smrti zostúpil k zosnulým, k dušiam spravodlivých, ako bol: Adam, Eva, Ábel, Noe, Abrahám, Mojžiš, Dávid a iní.

72. Prečo zostúpil k zosnulým? - Zostúpil k zosnulým preto, aby im doniesol radostnú zvesť, že ich vykúpil.

73. Čo urobil Pán Ježiš tretieho dňa po svojej smrti? - Tretieho dňa po svojej smrti spojil opäť svoju dušu s telom a slávne vstal z mŕtvych. Bolo to včas ráno v nedeľu, preto si jeho zmŕtvychvstanie pripomíname na Veľkú noc a každú nedeľu. Ježiš sa po svojom vzkriesení ešte 40 dní zjavoval na zemi apoštolom aj iným ľuďom. V tomto čase dával apoštolom posledné pokyny a odovzdal im aj svoju moc. Pravdu, že Ježiš vstal z mŕtvych, dosvedčili apoštoli aj svojou smrťou.

Ježišovo zmŕtvychvstanie nás utvrdzuje vo viere, že on je Boh, a v nádeji, že aj my vstaneme z mŕtvych.

6 - VERÍM V JEŽIŠA KRISTA, KTORÝ VYSTÚPIL NA NEBESIA, SEDÍ PO PRAVICI BOHA OTCA VŠEMOHÚCEHO

O nanebovstúpení Pána Ježiša

74. Čo urobil Ježiš na 40. deň po svojom zmŕtvychvstaní? - Na 40. deň po svojom zmŕtvychvstaní vyviedol svojich učeníkov na Olivovú horu a tam sa pred ich očami vzniesol do neba. *Sviatok Nanebovstúpenia Pána Ježiša slávime na 40. deň po Veľkej noci.*

75. Čo znamená, že Ježiš sedí po pravici Boha Otca? - To znamená, že aj ako človek vládne božskou mocou a slávou spolu s Otcom i Svätým Duchom.

Prosme Pána Ježiša, aby po smrti vzal aj nás do neba.
“Hľadáme, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha!
Myslime na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi!” (Kol 3, 1 - 2)

7 - VERÍM V JEŽIŠA KRISTA, KTORÝ PRÍDE SÚDIŤ ŽIVÝCH I MŔTVYCH

O druhom príchode Ježiša Krista

76. Príde Ježiš ešte raz na svet? - Áno, príde na konci sveta súdiť všetkých pred všetkými.

77. Ako sa menuje súd na konci sveta? - Súd na konci sveta voláme posledným alebo aj všeobecným. *Pri poslednom súde si postaví dobrých na pravú, zlých na ľavú stranu a verejne vyjaví, čo si mysleli, hovorili a robili.*

78. Čo povie Ježiš na poslednom súde dobrým? - Dobrým povie: "Podďte, požehnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je pre vás pripravené od stvorenia sveta" (Mt 25, 34).

79. A čo povie zlým? - Zlým povie: "Odídte odo mňa, zlorečení, do večného ohňa, ktorý je pripravený diabliovi a jeho anjelom!" (Mt 25, 41)

80. Kam pôjdu po poslednom súde dobrí a kam zlí? - Po poslednom súde pôjdu dobrí do neba a zlí do pekla.

Budíme celý svoj život verní Pánu Ježišovi, aby nás mohol, keď príde ako Suca, postaviť na svoju pravú stranu. Pri všetkom, čo robíme, pamätajme na koniec, na tento jeho súd.

8 - VERÍM V DUCHA SVÄTÉHO

O Svätom Duchu

81. Kto je Svätý Duch? - Svätý Duch je tretia Božská osoba, opravdivý Boh s Otcom i Synom. *Pán Ježiš viac rás prislúbil apoštolom, že im ho pošle.*

82. Kedy zostúpil Svätá Duch na apoštolov a na svätú Cirkev?

- Svätý Duch zostúpil na apoštolov a na svätú Cirkev na 10. deň po nanebovstúpení Pána Ježiša. *Zostúpil v podobe ohnivých jazykov, čo znamenalo a spôsobilo v ich dušiach osvietenie a plamennú lásku. Pri krste Pána Ježiša sa Svätý Duch zjavil v podobe holubice, čím naznačil, že veľmi miluje nevinnosť a jednoduchosť.*

83. Načo prišiel Svätý Duch? - Svätý Duch prišiel nato, aby až do konca sveta účinkoval vo svätej Cirkvi a v našich dušiach.

84. Ako účinkuje Svätý Duch vo svätej Cirkvi? - Svätý Duch účinkuje vo svätej Cirkvi tak, že ju neviditeľne vyučuje a vedie. Je dušou Cirkvi.

85. Ako účinkuje Svätý Duch v našich dušiach? - V našich dušiach účinkuje Svätý Duch tak, že nás povzbudzuje na dobré a posväcuje.

**Vážme si milosť Svätého Ducha, ktorou nás posvätil.
Často, najmä pri rozhodovaní, ho prosme o pomoc.**

9 - VERÍM V SVÄTÚ CIRKEV KATOLÍCKU, V SPOLOČENSTVO SVÄTÝCH

O Cirkvi

86. Čo je Cirkev? - Cirkev je ľud zhromaždený jednotou Otca, Syna a Svätého Ducha, ktorý tvorí spoločenstvo viery, nádeje a lásky.

87. Kto založil Cirkev? - Cirkev založil Ježiš Kristus. *Ježiš učil a zhromažďoval okolo seba tých, ktorí uverili v jeho slovo. Potom im ustanovil viditeľnú hlavu a predstavených, ktorým odovzdal svoju moc, a sľúbil svoju prítomnosť do konca vekov. Takto založil svoju Cirkev.*

88. Kto je neviditeľnou hlavou Cirkvi? - Neviditeľnou hlavou Cirkvi je sám Ježiš Kristus.

89. Koho ustanovil Ježiš Kristus za viditeľnú hlavu Cirkvi? - Za viditeľnú hlavu Cirkvi ustanovil Ježiš Kristus svätého apoštola Petra. *V každom usporiadanom spoločenstve (v krajine, vojsku, ústave) musí byť viditeľná hlava. Preto ju ustanovil Ježiš aj v Cirkvi.*

90. Akými slovami sľúbil Ježiš, že urobí svätého Petra hlavou Cirkvi? - Pán Ježiš povedal Petrovi:

- "Ty si Peter (Skala) a na tejto skale postavím svoju Cirkev" (Mt 16, 18) *Peter je grécke slovo, znamená Skala.*
- "Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi" (Mt 16, 19). *"Kľúče od nebeského kráľovstva" znamenajú najvyššiu duchovnú moc v Cirkvi. Túto moc odovzdal Ježiš Petrovi.*

91. Akými slovami ustanovil Ježiš svätého Petra za hlavu Cirkvi?

- Ježiš ustanovil svätého Petra za hlavu Cirkvi slovami: "Pas moje baránky! Pas moje ovce!" (Jn 21, 15 - 16) *"Pas moje baránky, pas moje ovce" znamená: Spravuj a riad' mojich veriacich aj ich vodcov.*

92. Na aký dlhý čas založil Ježiš Kristus svoju Cirkev? - Ježiš Kristus založil svoju Cirkev pre všetky časy.

93. Kto je viditeľnou hlavou Cirkvi po smrti svätého Petra?

- Po smrti svätého Petra je viditeľnou hlavou Cirkvi rímsky biskup čiže pápež. *Svätý Peter bol biskupom v Ríme a tam aj zomrel, preto je rímsky biskup vždy aj nástupcom svätého Petra. Pápež je Kristovým námestníkom na zemi. Pre jeho svätý úrad ho voláme Svätým Otcom (papa, pápež - otec).*

94. Koho ustanovil Kristus Pán za predstavených Cirkvi pod vedením svätého Petra? - Pán Ježiš ustanovil za predstavených Cirkvi pod vedením svätého Petra apoštolov.

95. Kto sú teraz predstavení Cirkvi? - Teraz sú predstavení Cirkvi nástupcovia apoštolov čiže biskupi zjednotení s pápežom. *Biskupi v jednote s pápežom spravujú jednotlivé časti Cirkvi: biskupstvá - diecézy.*

96. Kto pomáha biskupom v ich úrade? - Biskupom v ich svätom úrade pomáhajú kňazi, ktorí zastupujú svojho biskupa vo farnosti. *Sú duchovnými vodcami veriacich a pod vedením biskupa zastupujú samého Ježiša Krista.*

Majme v úcte Svätého Otca a kňazov. Modlievajte sa za nich, počúvajte ich. O nich platí Pánovo slovo: "Kto vás

počúva, mňa počúva, a kto vami pohŕda, mnou pohŕda” (Lk 10, 16).

O známkach Cirkvi

97. Koľko cirkví založil Ježiš Kristus? - Ježiš Kristus založil iba jednu Cirkev. *Ježiš hovoril vždy len o jednej Cirkvi, lebo len jedno náboženstvo je pravé. Preto aj pravá Kristova Cirkev môže byť iba jedna.*

98. Po čom možno poznať pravú Cirkev Ježiša Krista? - Pravú Cirkev Ježiša Krista môžeme poznať po tom, že je:

- jednotná
- svätá
- katolícka
- apoštolská

Jednotnosť, svätosť, katolíckosť a apoštolský pôvod sú základnými známkami pravej Cirkvi. Takú ju chcel a založil Ježiš Kristus. Pravá Cirkev je:

- *jednotná, lebo má vždy a všade to isté učenie, tie isté sviatosti, obetuje tú istú obetu - svätú omšu, má jednu viditeľnú hlavu - pápeža*
- *svätá, lebo je svätý jej zakladateľ, aj jej učenie a prostriedky milosti, ktorými vedie a už mnohých doviedla k svätosti*
- *katolícka, čiže všeobecná (v zmysle “celá” alebo “úplná”), lebo odkedy ju Ježiš založil, stále jestvuje a rozširuje sa medzi všetkými národmi*
- *apoštolská, lebo jej učenie sa zhoduje s učením apoštolov a jej biskupi sú ich riadnymi nástupcami*

A pretože sú všetky tieto známky jedinej Kristovej Cirkvi iba v Katolíckej cirkvi, je len ona pravou Cirkvou založenou Kristom. Nazývame ju aj rímskokatolíckou, lebo jej viditeľnou hlavou je rímsky biskup. Kresťanské spoločenstvá, ktoré sa odtrhli od Katolíckej cirkvi nazývajú sa odlúčení bratia. Ani v jednom z nich nenachádzame známky Kristovej Cirkvi.

Ďakujeme Bohu za neoceniteľnú milosť, že patríme do Kristovej Cirkvi. Modliť sa za tých, ktorí si túto milosť nevážia, aj za tých, ktorí ešte nepatria do Kristovej Cirkvi.

O úlohe Cirkvi

99. Načo založil Kristus Cirkev? - Ježiš Kristus založil Cirkev nato, aby viedla ľudí k večnému spaseniu. Bez nej sa nemôžeme spasiť. *Tí, čo bez vlastnej viny do nej nepatria navonok, môžu byť spasení, ak robia, čo im Boh prikazuje cez svedomie. Takíto ľudia patria do Cirkvi vnútorne.*

100. Čím vedie Cirkev ľudí k večnému spaseniu? Cirkev vedie ľudí k večnému spaseniu tým, že:

- ich neomylné učí pravému náboženstvu
- spravuje ich svojimi zákonmi
- posväcuje ich prostriedkami milosti
-

Ježiš zveril svoj učiteľ'ský, pastiersky a kňazský úrad Cirkvi.

101. Kto učí v Cirkvi neomylné pravému náboženstvu?

Pravému náboženstvu v Cirkvi učí učiteľ'ský úrad.

102. Kto tvorí učiteľ'ský úrad? Učiteľ'ský úrad v Cirkvi tvorí pápež a s ním zjednotení biskupi. *Učiteľ'ský úrad alebo učiaca Cirkev je neomylná.*

103. V čom sa nemôže učiaca Cirkev mýliť? Učiaca Cirkev sa nemôže mýliť v učení viery a mravov. *Do učenia viery a mravov patrí to, čo máme veriť a robiť, aby sme boli spasení.*

104. Prečo sa nemôže učiaca Cirkev mýliť v učení viery a mravov? Učiaca Cirkev sa preto nemôže mýliť v učení viery a mravov, lebo Ježiš Kristus neopúšťa svoju Cirkev a aj Svätý Duch s ňou zostáva naveky, ako to prisľúbil Pán Ježiš.

Ježiš povedal apoštolom:

- *"Učte všetky národy... A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta" (Mt 28, 19 - 20).*
- *"Ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, Ducha Pravdy, aby zostal s vami naveky" (Jn 14, 16 - 17).*

Preto sa vo veciach viery a mravov držíme učenia a rozhodnutí učiacej Cirkvi. Poslúchame ju vždy, keď hovorí cez pápeža alebo

cez biskupov, ktorí sú s ním zjednotení. Ak o niečom rozhodnú, keď sú zhromaždení na cirkevnom sneme, ich rozhodnutia sú platné len vtedy, keď ich potvrdí aj pápež. Pápež sa nemôže myliť vtedy, keď ako najvyšší určíteľ Cirkvi rozhoduje vo veciach viery a mravov a zaväzuje všetkých kresťanov, aby jeho učenie prijali. O tých, ktorí neprijímajú učenie Cirkvi, Pán Ježiš hovorí: "Kto neposlúcha Cirkev nech je ako pohan a mýtnik" (Mt 18, 17). "Kto vás počúva, mňa počúva, a kto vami pohŕda, mnou pohŕda" (Lk 10, 16).

Vážme si a milujme Katolícku cirkev ako svoju matku. Poslúchajme a ochotne zachovávajme jej príkazy. Katolícka cirkev je pravá a sprostredkúva ľuďom večnú spásu.

O spoločenstve svätých

105. Čo je spoločenstvo svätých? Spoločenstvo svätých je vzájomné duchovné spojenie žijúcich i zosnulých členov Cirkvi.

106. Kto patrí do spoločenstva svätých? Do spoločenstva svätých patria:

- žijúci členovia Cirkvi - cirkev putujúca
- duše v očistci - cirkev trpiaca
- svätí v nebi - cirkev oslávená

107. Ako nám pomáhajú oslávení v nebi? Oslávení v nebi nám pomáhajú tým, že sa za nás modlia. *My si svätých uctieваме a prosíme ich o príhovor (orodovanie) u Boha. Sviatok všetkých svätých slávime 1. novembra.*

108. Ako môžeme pomáhať duším v očistci? Duším v očistci môžeme pomáhať modlitbou, dobrými skutkami, odpustkami, a najmä obetou svätej omše. *Deň všetkých zomrelých (Dušičiek) je 2. novembra. Za duše zomrelých sa ešte zvlášť modlíme pri pohrebných obradoch a pri každej svätej omši.*

109. Ako si majú pomáhať na zemi žijúci kresťania? Na zemi žijúci kresťania si majú pomáhať predovšetkým modlitbou a dobrými skutkami. *Cirkev má spoločné duchovné poklady, na ktorých majú podiel všetci, čo patria do spoločenstva svätých. Sú to najmä zásluhy Ježiša Krista a svätých, svätá omša a sviatosti.*

Podiel na týchto pokladoch nemôžu mať tí, ktorí sú zatratení (v pekle).

Často sa modlíme za mŕtvych a odporúčajme sa do ochrany svätých najmä Panny Márie a našich svätých patrónov.

10 - VERÍM V ODPUSTENIE HRIECHOV

O odpustení hriechov

110. Ako môžeme získať odpustenie hriechov? Odpustenie hriechov môžeme získať prostredníctvom Cirkvi vo sviatosti krstu a vo sviatosti pokánia.

Chváľme Boha za to, že dal Cirkvi moc odpúšťať hriechy. Lebo bez odpustenia hriechov by sme sa nedostali do nebeského kráľovstva.

11 - VERÍM VO VZKRIESENIE TELA

O vzkriesení mŕtvych

111. Čo sa stáva pri smrti človeka? Pri smrti človeka sa oddelí jeho duša od tela a telo sa vráti do zeme.

112. Ako dlho zostane telo človeka v zemi? Telo zostane v zemi až do konca sveta.

113. Čo sa stane s telom človeka na konci sveta? Na konci sveta Boh telo vzkriesi a naveky ho spojí s dušou. *Po vzkriesení bude mať aj telo podiel na odmene alebo treste, ako malo*

voľakedy podiel na dobrých alebo zlých skutkoch. Všetci vstaneme z mŕtvych, ale nie v rovnakom tele. Telo dobrých bude krásne a oslávené, telo zlých ošklivé.

Chváľme Boha za to, že dal Cirkvi moc odpúšťať hriechy. Lebo bez odpustenia hriechov by sme sa nedostali do nebeského kráľovstva.

12 - VERÍM V ŽIVOT VEČNÝ

O večnom živote

114. Čo sa stane s našou dušou po smrti? Hneď po smrti bude Boh súdiť našu dušu z toho, čo sme si mysleli, rozprávali, robili alebo zanedbali.

115. Ako voláme súd, ktorý nasleduje hneď po smrti? Tento súd voláme osobným súdom.

116. Kam pôjde duša po osobnom súde? Po osobnom súde príde duša do neba, očistca alebo do pekla.

117. Ktoré duše prídu do neba? Do neba prídu duše dobrých, ktorí sú bez hriechu a sú oslobodení od časných trestov.

118. Čím odmieňa Boh dobrých v nebi? Boh dobrých v nebi odmieňa nevýslovnou blaženosťou. Z tváre do tváre vidia Boha a sú s ním spojení večnou láskou. *Odplata v nebi nie je rovnaká. Tí, ktorí viac milovali Boha, dosiahnu väčšiu odmenu.*

119. Ktoré duše prídu do očistca? Do očistca prídu duše tých, ktorí majú všedné hriechy alebo si zasluhujú dočasný trest. *Trest v očistci trvá len dočasu. Pekelný trest trvá naveky.*

120. Dokedy zostane duša v očistci? Duša zostane v očistci dotiaľ, kým sa neočistí od hriechov a kým si neodtrpí svoj trest. *Očistec zostane do posledného súdu; potom bude už iba nebo a peкло.*

121. Ktoré duše prídu do pekla? Do pekla prídu duše tých, čo zomreli v smrteľnom hriechu.

122. Čím trestá Boh zlých v pekle? Boh trestá zlých v pekle večnou mukou. *Sú večne odlúčení od Boha a trpia muky podobné ohňu. Pán Ježiš o nich hovorí: "Ich červ neumiera a oheň nezhasína."* (Mk 9, 48) Smrť, súd, nebo, peklo sú posledné veci človeka.

Pri všetkých svojich skutkoch myslíme na posledné veci človeka a nezhrešíme naveky (porov. Sir 7, 40).

ZACHOVÁVAŤ, ČO BOH PRIKAZUJE

- **O hlavnom prikázaní**
- **O desiatich Božích prikázaniach**
- **O piatich cirkevných prikázaniach**
- **O prestúpení prikázaní alebo o hriechu**
- **O pokušení a príležitosti na hriech**
- **O dobrých skutkoch a o cnostiach**

123. Stačí na spasenie len veriť, čo Boh zjavil? Na spasenie nestačí len veriť, čo Boh zjavil. Treba aj konať, čo Boh prikazuje. *Pán Ježiš povedal bohatému mláďencovi: “Ak chceš vojsť do života, zachovávaj prikázania” (Mt 19, 17). Keď robíme, čo Boh prikazuje, vtedy žijeme podľa viery, vtedy je naša viera živá. Bez skutkov je mŕtva. Príklad: Viera prvých kresťanov.*

O HLAVNOM PRIKÁZANÍ

124. Ktoré je hlavné prikázanie? Hlavné prikázanie, ktoré obsahuje všetky ostatné prikázania, je toto:

- “Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, z celej svojej mysle a z celej svojej sily!” (Mk 12, 30).
- “Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!” (Mk 12, 31)

125. Kedy milujeme Boha nadovšetko? Boha milujeme nadovšetko vtedy, keď robíme, čo sa jemu páči a sme hotoví radšej zomrieť, ako ho uraziť ťažkým hriechom.

Príklad: Abrahám, svätí mučeníci.

126. Prečo máme Boha milovať nadovšetko? Boha máme milovať nadovšetko preto, lebo on je voči nám nekonečne dobrý.

Často, ale najmä v čase pokušenia, volajme k Bohu: Radšej chcem umrieť, ako Teba môjho nekonečne dobrého Boha uraziť.

127. Kedy máme správnu lásku k sebe? Správnu lásku k sebe máme vtedy, keď sa viac staráme o dušu ako o telo. *“Ved’ čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal a svojej duši by uškodil?!”* (Mt 16, 26)

128. Kto je náš blížny? Náš blížny je každý človek, priateľ i nepriateľ.

Príklad: Milosrdný Samaritán

129. Kedy milujeme blížneho ako seba samého? Blížneho ako seba samého milujeme vtedy, keď zachovávame Ježišov príkaz: *“Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im!”* (Mt 7, 12)

130. Prečo máme milovať každého človeka? Každého človeka máme milovať preto, že to prikazuje Boh, a preto, že každý človek je stvorený na Boží obraz.

131. Prečo máme milovať aj svojich nepriateľov? Svojich nepriateľov máme milovať preto, že sú naši blízni a Ježiš Kristus nám osobitne prikázal, aby sme milovali aj nepriateľov. *“Milujte svojich nepriateľov, robte dobre tým, čo vás nenávidia, žehnajte tým, čo vás preklínajú, a modlite sa za tých, čo vás potupujú!”* (Lk 6, 27 - 28). Keď Ježiš visel na kríži, modlil sa: *“Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia”* (Lk 23, 34).

132. Čím najviac dokazujeme, že milujeme blížneho? Že milujeme blížneho, dokazujeme najmä telesnými a duchovnými skutkami milosrdenstva.

Telesné skutky milosrdenstva sú:

- dávať jesť hladným
- dávať piť smädným
- prichýliť pocestných
- odievať nahých
- navštevovať chorých
- poskytovať pomoc väzňom
- pochovávať mŕtvych (Mt 26, 31 - 43)

Skutky duchovného milosrdenstva sú:

- napomínať hriešnikov
- poučať nevedomých
- dobre radiť pochybujúcim
- tešiť zarmútených
- trpezlivo znášať krivdu
- odpúšťať ubližujúcim
- modliť sa za živých a mŕtvych

“Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo” (Mt 5, 7).

“Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili” (Mt 25, 40). **Nezabúdajme na to, keď máme príležitosť.**

O DESIATICH BOŽÍCH PRIKÁZANIACH

133. Kde sú naše povinnosti voči Bohu a blížnemu obšírnejšie? Naše povinnosti voči Bohu a blížnemu sú obšírnejšie v Desiatore Božích prikázaní. *Boh ich dal na vrchu Sinaj Mojžišovi na dvoch kamenných tabuliach. Zaväzujú všetkých ľudí.*

Desať Božích prikázaní

1. Ja som Pán, tvoj Boh. Nebudeš mať okrem mňa iných bohov, ktorými by si sa klaňal.
2. Nevezmeš Božie meno nadarmo.
3. Pamätaj, že máš svätiť sviatočné dni.
4. Cti svojho otca a svoju matku.
5. Nezabiješ.
6. Nezosmilníš.
7. Nepokradneš.
8. Nebudeš krivo svedčiť proti svojmu blížnemu.
9. Nebudeš žiadostivo túžiť po manželke svojho blízneho.
10. Nebudeš túžiť po majetku svojho blízneho.

1 - JA SOM PÁN, TVOJ BOH. NEBUDEŠ MAŤ OKREM MŇA INÝCH BOHOV, KTORÝM BY SI SA KLAŇAL!

134. Čo prikazuje Boh v prvom prikázaní? Boh v prvom prikázaní prikazuje, aby sme v neho verili, dúfali, milovali ho a klaňali sa mu.

135. Kto sa prehrešuje proti prvému Božiemu prikázaniu?

Proti prvému Božiemu prikázaniu sa prehrešuje ten:

- kto o pravdy viery nedbá, alebo o nich z vlastnej viny pochybuje
- kto proti poznaným pravdám viery rozpráva alebo vieru zapiera

136. Čo škodí viere? Našej viere škodí najmä to, keď počúvame alebo čítame prednášky, knihy, časopisy, alebo pozeráme programy, ktoré nemajú v úcte Pána Boha a jeho prikázania.

137. Čo dúfame od Boha? Od Pána Boha dúfame, že nám dá večnú blaženosť a všetko, čo na jej dosiahnutie potrebujeme. *Máme nádej, že od neho dostaneme aj pozemské veci, potrebné pre život, ak neprekážajú našej spáse.*

138. Kto sa prehrešuje proti nádeji? Proti nádeji sa prehrešuje ten, kto:

- nedôveruje, že mu Boh odpustí a že mu pomôže
- opovázľivo sa spolieha na Božie milosrdenstvo

Nedôveroval - zúfal napr. Kain, Judáš. Opovázľivo dôveruje, kto sa dopúšťa hriechu preto, že je Boh milosrdný. Napr. ľudia za Noemových čias. Boh je milosrdný, ale aj spravodlivý.

139. Kto sa prehrešuje proti láske k Bohu? Proti láske k Bohu sa prehrešuje ten, kto nezachováva Božie prikázania, kto proti Bohu repce, alebo ním pohŕda.

140. Kedy sa klaníme Bohu? Bohu sa klaníme vtedy, keď mu vzdávame najvyššiu úctu, aká patrí výlučne jemu. *Boha sme povinní uctievať vnútorne i navonok, lebo človek pozostáva z duše a tela. Preto Pán Ježiš ustanovil vonkajšiu bohoslužbu pri sv. omši a pri sviatostiach. Cirkev koná obrady ako viditeľný znak svojej úcty voči Bohu.*

141. Kto sa prehrešuje proti poklone, ktorá patrí Bohu? Proti tejto poklone sa previnuje ten:

- kto sa nemodlí
- kto si robí posmech alebo žarty zo svätých vecí
- kto sa dopúšťa svätokrádeže, povery alebo modloslužby

142. Kto sa dopúšťa svätokrádeže? Svätokrádeže sa dopúšťa ten, kto nehodne prijíma niektorú sviatosť alebo zneuctuje Bohu zasvätené osoby, predmety a miesta.

Príklad: Kráľ Baltazár.

143. Kto sa dopúšťa povery? Povery sa dopúšťa ten, kto nejakej veci pripisuje moc, akú jej Boh nedal. *Poverou je vykladať z karát, z ruky... pokladať za nešťastie číslo 13, piatok...*

144. Kto sa dopúšťa modloslužby? Modloslužby sa dopúšťa ten, kto sa nejakému stvoreniu klania tak, ako Bohu.

Vzbudzujme si často vieru, nádej a lásku.

Nezanedbávajme rannú a večernú modlitbu. V kostole sa správajme úctivo.

O úcte k svätým

145. Čo učí Cirkev o úcte k svätým? Cirkev učí, že ctíť si svätých je dobré a užitočné.

146. Prečo si ctíme svätých? Svätých si ctíme preto:

- lebo žili cnostným životom
- lebo si ich sám Boh oslávil

147. Koho si ctíme spomedzi svätých najviac? Spomedzi svätých si najviac ctíme preblahoslavenú Pannu Máriu.

148. Prečo si spomedzi svätých najviac ctíme Pannu Máriu?

Pannu Máriu si najviac ctíme preto, lebo ona je Božia Matka, z Božej milosti najsvätejšie stvorenie a svojím príhovorom nám môže najviac u Boha pomáhať. *Medzi svätými si ešte osobitne ctíme svätého Jozefa, ochrancu Cirkvi, a svojho patróna.*

Svätých si uctieваме tak, že:

- *nasledujeme ich príklad*
- *prosíme o ich príhovor*
- *svätíme ich sviatky*
- *máme v úcte ich obrazy a ostatky*

Ani Panne Márii, ani svätým sa neklaniamе. Klaniamе sa výlučne Bohu.

149. Prečo prosíme svätých o príhovor? Svätých prosíme o príhovor preto, lebo oni nám môžu u Boha vyprosiť mnohé milosti.

150. Prečo máme v úcte obrazy svätých? Obrazy svätých máme v úcte preto, lebo nám pripomínajú Boha, Ježiša Krista a svätých a povzbudzujú nás k nábožnosti. *Najväčšiu úctu si zasluhuje kríž, lebo je znakom ukrižovaného Pána Ježiša. Nemal by chýbať v našich príbytkoch. A nemal by chýbať ani obraz Panny Márie. Modliť sa pred obrazmi alebo sochami nie je modloslužba, lebo sa neutiekame k obrazom a sochám, ale k svätým, ktorých znázorňujú.*

151. Prečo uctieваме relikvie - ostatky svätých? Ostatky svätých uctieваме preto, lebo sú vzácnymi pamiatkami, ktoré nám ostali po svätých. Najvzácnejšie sú ostatky z Ježišovho kríža.

Majme v úcte aj obrazy svätých. Ale najlepšie si ich uctíme, keď ich budeme nasledovať.

2 - NEVEZMEŠ BOŽIE MENO NADARMO

152. Kto sa prehrešuje proti druhému Božiemu prikázaniu?

Proti druhému Božiemu prikázaniu sa prehrešuje ten, kto uráža sväté Božie meno. *Pán Ježiš nás učil modliť sa: "Posväť sa tvoje meno."* (Mt 6, 9)

153. Kto uráža sväté Božie meno? Sväté Božie meno uráža ten:

- kto ho ľahkomyselne a neúctivo vyslovuje
- kto sa rúha Bohu alebo preklína
- kto hriešne prisahá
- kto nedodrží svoj sľub

154. Kto sa rúha Bohu? Bohu sa rúha ten, kto sa o ňom a o jeho svätých vyjadruje potupne a neúctivo. *V Starom zákone platilo: "Kto sa rúha Bohu, nech zomrie. Nech ho celý zástup ukameňuje."* (Lv 24, 14)

155. Kto hreší preklínaním? Preklínaním hreší ten, kto v hneve žiada sebe alebo inému zlo od Boha.

156. Čo znamená prisahať? Prisahať znamená volať Boha za svedka, že hovoríme pravdu.

157. Kto hriešne prisahá? Hriešne prisahá ten, kto prisahá bez potreby, falošne, alebo prisahá, že urobí niečo zlé.

158. Čo znamená zložiť sľub? Zložiť sľub znamená dobrovoľne sa zaviazat Bohu, že urobíme niečo dobré. *Sľub možno zložiť len po vážnej úvahe a po porade so svedníkom - duchovným vodcom. Treba rozlišovať medzi sľubom a predsavzatím.*

3 - PAMÄTAJ, ŽE MÁŠ SVÄTIŤ SVIATOČNÉ DNI

159. Čo prikazuje Boh v treťom prikázaní? Boh v treťom prikázaní prikazuje, aby sme svätili Pánov deň, to jest nedeľu a iné prikázané sviatky. *V Starom zákone bolo Pánovým dňom sobota. My, kresťania, svätíme nedeľu, lebo v nedeľu vstal Ježiš Kristus z mŕtvych a zoslal Ducha Svätého.*

160. Ako treba svätiť nedeľu? Nedeľu treba svätiť tak, že sa nábožne zúčastníme na celej svätej omši a že sa zdržíme služobných prác, ktoré nám prekážajú v úcte k Bohu, a v duchovnom i telesnom odpočinku. *V nedeľu sa máme viac venovať čítaniu náboženských kníh a skutkom milosrdenstva.*

161. Kedy možno v nedeľu konať služobné práce? Služobné práce možno v nedeľu konať len v prípade nevyhnutnej potreby. Napr. keď vypukne oheň, povodeň alebo iná nehoda, alebo ak si to vyžaduje úcta k Bohu a láska k blížnemu.

Svätíme svedomito nedeľu, aby sme získali Božie požehnanie na celý týždeň. Nezneužívajme nedeľný voľný čas na hriešne zábavy, ale venujme sa viac svojej duši.

4 - CTI SVOJHO OTCA A SVOJU MATKU!

162. Čo prikazuje Boh vo štvrtom prikázaní? Boh v ňom prikazuje, aby sme si ctili, milovali a poslúchali rodičov.

163. Prečo si máme ctiť a milovať rodičov? Rodičov si máme ctiť a milovať preto, lebo oni sú po Bohu našimi najväčšími dobrodincami a Boh si to praje.

164. Čím dokazujeme, že si ctíme a milujeme rodičov? Že si ctíme a milujeme rodičov, dokazujeme hlavne tým, že ich poslúchame, pomáhame im v núdzi a modlíme sa za nich. *Mať v*

úcte a láske rodičov sme povinní stále, poslúchať iba zatiaľ, kým sa nestaneme dospelými.

165. Čo sľúbil Boh deťom, ktoré si ctia rodičov? Tým, ktorí si ctia rodičov, Boh sľúbil svoje požehnanie.

Príklad: Sem, Jafet.

166. Čo hrozí tým, ktorí si rodičov nectia? Tým, ktorí si rodičov nectia, hrozí Boží trest v tomto i budúcom živote.

Príklady: Cham, Héliho synovia, Absolón

Proti úcte a láske k rodičom hreší ten, kto sa za nich hanbí, opovrhuje nimi, rozpráva o ich chybách, kto im odvráva, neposlúcha ich a praje im alebo aj robí zle.

167. Koho máme ešte poslúchať okrem svojich rodičov?

Okrem svojich rodičov máme poslúchať aj cirkevných a svetských predstavených. *Cirkevní predstavení sú: pápež, biskupi a kňazi. Svetskí predstavení sú: štátni predstavitelia, učitelia, zamestnávateľia, vedúci, majstri*

168. Kedy neslobodno poslúchnuť rodičov a predstavených?

Rodičov a predstavených nesmieme poslúchnuť vtedy, keď nám rozkazujú niečo hriešne, čo je proti Božej vôli. *Svätý apoštol Peter hovorí: "Boha treba viac poslúchať ako ľudí" (Sk 5, 29).*

V mladosti radi poslúchajme svojich rodičov a predstavených ako to robil Pán Ježiš. V dospelom veku im budíme vďační a modlievame sa za nich. Nezabúdajme ani na úctu k starším.

5 - NEZABIJEŠ!

169. Kto hreší proti piatemu Božiemu prikázaniu? Proti piatemu Božiemu prikázaniu hreší ten, kto blížnemu alebo sebe škodí na tele alebo na duši.

170. Kto škodí blížnemu na tele? Blížnemu na tele škodí ten, kto mu zlým zaobchádzaním ničí zdravie alebo i život. *Blížnemu na zdraví škodíme aj vtedy, keď mu skracujeme život hnevom, závišťou a pod. Piate Božie prikázanie zakazuje siahnuť aj na život nenarodených detí. Chcený potrat je úmyselná vražda. Zvlášť matka má chrániť život a zdravie svojho ešte nenarodeného dieťaťa. Nesmie požívať lieky a nápoje, ktoré by mu škodili. Aj úmysel vraždiť je už veľkým hriechom.*

171. Kto sa prehrešuje proti svojmu vlastnému telu? Proti svojmu vlastnému telu sa prehrešuje ten, kto bez vážnej potreby vystavuje svoje zdravie a život nebezpečenstvu alebo kto si siaha na život. *Zdravie a život vystavuje nebezpečenstvu ten, kto je nemierny v jedení a pití, kto je hnevливý alebo nemravný. Najväčší hriech proti sebe pácha ten, kto si siaha na život. To je hriech, ktorý sa už nedá napraviť.*

172. Kto škodí blížnemu na duši? Blížnemu na duši škodí ten, kto ho pohoršuje alebo zvädza na hriech. *Druhého na hriech zvädza ten, kto vedie bezbožné alebo nemravné reči, alebo ponúka také knihy a obrazy, kto dáva zlý príklad, kto radí hriešnu vec, kto inému pri hriechu pomáha alebo jeho hriech chváli. "Ale pre toho, kto by pohoršil jedného z týchto maličkých, čo veria vo mňa, bolo by lepšie: keby mu zavesili mlynský kameň na krk a ponorili ho do morskej hlbiny. Beda svetu pre pohoršenie! Pohoršenia síce musia prísť, ale beda človekovi, skrze ktorého pohoršenie prichádza!" (Mt 18, 6 - 7).*

Príklad: Eleazar chcel radšej zomrieť.

173. Čo treba urobiť, ak sme uškodili blížnemu na tele alebo na duši? Ak sme uškodili blížnemu na tele alebo na duši, máme nielen hriech oľutovať, ale aj spôsobenú škodu nakoľko je to vôbec možné, nahradiť.

174. Kto škodí sebe samému na duši? Sebe samému na duši škodí ten, kto pácha hriech.

Budíme tichí, pokojamilovní, chráňme sa zlých spoločníkov, ktorí nás zvädzajú na hriech, ale ani my nikoho nezvädzajme na hriech. Nebudíme krutí ani k zvieratám, lebo sa staneme bezcitnými aj voči ľuďom.

6 - NEZOSMILNÍŠ!

175. Kto hreší proti šiestemu Božiemu prikázaniu? Proti šiestemu Božiemu prikázaniu hreší ten, kto vedome a dobrovoľne myslí na nečisté veci, kto o nich hovorí, na ne pozerá, alebo ich robí. *Svätý apoštol Pavol hovorí: "Nečistota nech sa ani len nespomenie medzi vami." (Ef 5, 3) Nečistými myšlienkami hreší ten, kto sa nimi vedome zaoberá a nachádza v nich radosť. Kto nechtiac vidí alebo počuje nečistú vec, ten nehreší. Na nečistotu zvädzajú skazení ľudia, neslušné obrazy, filmy, čítanie, opilstvo a lenivosť.*

176. Prečo sa máme veľmi chrániť hriechov nečistoty? Hriechov nečistoty sa máme veľmi chrániť preto, lebo sú veľmi zlé a nebezpečné. Kazia telo i dušu a človeka privádzajú do časného nešťastia a do večného zatratenia.

Príklad: Sodoma a Gomora

Aby sme neupadli do hriechov nečistoty:

- treba sa chrániť všetkého, čo na nečistotu zvädza
- treba často pristupovať k sviatosti pokánia a k svätému prijímaniu
- treba v pokušeniach prosiť Boha o pomoc
- treba myslieť na to, že Boh všetko vidí a v každom okamihu môžeme zomrieť

Príklad: Sv. Alojz

Keď nevieme, či je niečo hriech, treba sa toho chrániť a poprosiť rodičov alebo duchovného otca o radu. Pán Ježiš hovorí: "Blahoslavení čistého srdca, lebo onividia Boha." (Mt 5, 8)

Chráňme si čistotu, je veľkou ozdobou duše. Nikdy nerobme to, čo by sme neurobili pred rodičmi, alebo inými slušnými ľuďmi.

7 - NEPOKRADNEŠ!

177. Kto hreší proti siedmemu Božiemu prikázaniu? Proti siedmemu Božiemu prikázaniu hreší ten, kto blížneho okradne, alebo ho inak poškodí na majetku. *Kradne ten, kto potajomky berie cudzí majetok. Lúpeže sa dopúšťa ten, kto ho berie násilím. Úžerou hreší ten, kto pýta veľké úroky. Aj ten kradne, kto si nájdenú alebo ukradnutú vec ponechá, kto nechce vyplatiť dlžobu alebo nejakú požičanú vec vrátiť.*

178. Čo máme robiť, keď máme ukradnutú vec alebo sme zavinili škodu druhému? Cudziu vec musíme vrátiť a škodu čo najskôr nahradiť. Inak nám Pán Boh neodpustí.

Príklad: Tobiaš, Zachej.

Cudzí majetok môžeme vrátiť aj potajomky. O náhrade sa treba poradiť s kňazom. Keď nemôžeme nájsť vlastníka ukradnutej veci alebo jeho dedičov, máme ju dať tomu, kto to potrebuje alebo použiť na iné dobročinné ciele. Svoj vlastný majetok musíme používať podľa Božej vôle. Nesmieme ho ani márneť, ale ani byť lakomí. Všetko, čo nám zvyšuje, máme dať chudobným.

Budíme vždy statoční. Nikdy nič neodcudzujeme ani rodičom. Budíme spokojní s tým, čo máme. Cudzie imanie nemá Božie požehnanie.

8 - NEBUDEŠ KRIVO SVEDČIŤ PROTI SVOJMU BLÍŽNEMU!

179. Kto hreší proti ôsmemu Božiemu prikázaniu? Proti ôsmemu Božiemu prikázaniu hreší ten, kto luhá alebo poškodzuje česť blížnemu.

Príklad: Falošní svedkovia proti Ježišovi.

180. Kto hreší luhaním? Luhaním hreší ten, kto nehovorí pravdu, aby druhého priviedol do omylu. *Ježiš povedal: "Diabol je otec lži" (Jn 8, 44). Luhavé ústa sú ošklivé pred Pánom.*

Príklad: Ananiáš a Zafira. Každá lož je hriešna. Luhá i ten, kto sa pretvaruje (pokrytec).

181. Kto poškodzuje česť blížnemu? Česť blížnemu poškodzuje ten:

- kto bez dostatočného dôvodu predpokladá zlo o druhom (podozrievanie)
- kto blížneho ohovára alebo osočuje
- kto sa blížnemu posmieva, prezýva ho alebo ho potupuje

"Nesúďte, aby ste neboli súdení" (Mt 7, 1).

182. Kto hreší ohováraním? Ohováraním hreší ten, kto bez potreby hovorí o chybách blížneho. *Hovoriť o chybách blížneho môžeme len pred tými, ktorí môžu jeho chyby napraviť alebo z nich plynúcemu zlu zabrániť.*

183. Kto hreší osočovaním? Osočovaním alebo utrhaní na cti hreší ten, kto vymýšľa chyby alebo ich zveličuje.

184. Čo musí urobiť ten, kto poškodil ohováraním alebo osočovaním česť blížnemu? Kto poškodil ohováraním alebo osočovaním česť blížnemu je povinný poškodeného odprosiť a osočovanie odvolať: *Kto ohováraním alebo osočovaním zaviniť škodu, musí zavinenú škodu nahradiť. Kto ohováral blížneho, musí sa ospravedlniť a nakoľko je to možné, chrániť jeho česť. Aj posmievanie a opovrhovanie je hriechom proti ôsmemu Božiemu prikázaniu.*

Budíme vždy úprimní a majme v ošklivosti každú lož. O svojom blížnom hovorme vždy láskavo. Keď dakoho ohovárajú, dajme najavo, že sa nám to nepáči.

9 - NEBUDEŠ ŽIADOSTIVO TÚŽIŤ PO MANŽELKE SVOJHO BLÍŽNEHO! 10 - NEBUDEŠ TÚŽIŤ PO MAJETKU SVOJHO BLÍŽNEMHO!

185. Čo zakazuje Boh v posledných dvoch prikázaniach? Boh v posledných dvoch prikázaniach zakazuje necudné a chamtivé žiadosti. *Ludia nie sú rovnako schopní, silní, usilovní, šetrní, a preto ani ich majetok nie je rovnaký. Podľa Božej vôle si máme navzájom pomáhať, najmä chudobným a slabým. Všetci vo všetkom dôverujeme Bohu, statočnou prácou si zarábajme na každodenný chlieb a netúžme po cudzom majetku.*

Nebud' chtivý cudzieho. "Chamtivci nebudú dedičmi Božieho kráľ'ovstva" (1 Kor 6, 10). Keď sa v nás vynoria takéto myšlienky, modlime sa.

O PIATICH CIRKEVNÝCH PRIKÁZANIACH

186. Aké prikázania má kresťan katolík zachovávať okrem

Desatora? Okrem Desatora má kresťan katolík zachovávať aj päť cirkevných prikázaní. *Cirkev dostala od Ježiša Krista právo a moc viesť veriacich, a preto v jeho mene vydáva príkazy. Pán Ježiš dal Cirkvi túto moc slovami: "Čo zviažete na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažete na zemi, bude rozviazané v nebi." (Mt 18, 18; Mt 16, 19) Kto nezachováva cirkevné prikázania, pácha hriech, lebo Ježiš hovorí: "A keby ani Cirkev nechcel poslúchnuť, nech ti je ako pohan a mýtnik" (Mt 18, 17).*

187. Ako znie päť cirkevných prikázaní? Päť cirkevných prikázaní znie:

1. V nedeľu a v prikázaný sviatok zúčastniť sa na svätej omši.
2. Zachovávať prikázané dni pokánia.
3. Aspoň raz v roku sa vyspovedať a vo Veľkonočnom období prijať Oltárnu sviatosť.
4. Uzatvárať manželstvo pred tvárou Cirkvi.
5. Podporovať cirkevné ustanovizne.

Okrem päť cirkevných prikázaní má Cirkev aj iné nariadenia. Aj tie treba zachovať, napr. keď ide o manželské prekážky. Cirkevné prikázania môže Cirkev zrušiť alebo pozmeniť podľa potreby času či kraja. Cirkev má moc a právo trestať tých, ktorí zlomyselne nezachovávajú jej príkazy. Môže im preto odoprieť sviatosti alebo iné svoje služby, napríklad pohreb.

1 - V nedeľu a v prikázaný sviatok zúčastniť sa na svätej omši.

188. Ktoré sú cirkevne prikázané sviatky? Cirkevné prikázané sviatky sú:

- Sviatky Pána: Narodenie Pána 25.12., Zjavenie Pána 6.1., Nanebovstúpenie Pána, Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi. Okrem toho je sviatkom Pána aj každá nedeľa.

- Sviatky Panny Márie sú tri: Nepoškvrnené Počatie 8.12., Nanebovzatie Panny Márie 15.8., Panny Márie Bohorodičky 1.1.
- Prikázaným sviatkom je aj sviatok sv. apoštolov Petra a Pavla 29.6. a sviatok Všetkých svätých 1.11.

Sviatky Pána nám pripomínajú nekonečné Božie dobrodenia. Sviatky svätých nás povzbudzujú nasledovať ich príklad. Tieto sviatky treba zasvätiť podľa úmyslu Cirkvi.

189. Ako máme zasvätiť sviatky ustanovené Cirkvou? Máme ich zasvätiť tak ako nedeľu. Okrem prikázaných sviatkov je zvykom svätiť aj iné dni. Takými dňami sú: Veľkonočný a Svätodušný pondelok, Obetovanie Pána 2.2., Zvestovanie Pána 25.3., Narodenie Panny Márie 8.9., sv. Štefana, prvomučeníka 26.12., sviatok patróna obce, kostola.

190. Kto je povinný zúčastniť sa v nedeľu a v prikázaný sviatok na svätej omši? Zúčastniť sa v nedeľu a v prikázaný sviatok na svätej omši je povinný každý kresťan katolík od 7. roku, ak mu v splnení tejto povinnosti neprekážajú vážne okolnosti. *Vážne okolnosti, ktoré nás oslobodzujú od účasti na svätej omši sú napr. choroba, povinnosť opatrovať iných, služba v zamestnaní, veľká vzdialenosť od kostola, ak niet dopravného prostriedku.*

191. Kto sa prehrešuje proti prvému cirkevnému prikázaniu? Proti prvému cirkevnému prikázaniu sa prehrešuje ten:

- kto v prikázaný sviatok z vlastnej viny vynechá celú svätú omšu alebo jej značnú časť
- kto je počas svätej omše vedome roztržitý, alebo sa neslušne správa

Nezanedbávajme svätú omšu. Zúčastnime sa na nej, pokiaľ je to možné aj vo všedný deň. Eucharistia je stredobodom kresťanského života. Ježiš Kristus v nej cez svoju Cirkev vysluhuje pravdu a milosť.

2 - Zachovávať prikázané dni pokánia

192. Aký pôst prikazuje Cirkev? Dvojaký: prísny a mierny.

193. Ako sa treba prísne postiť? V deň prísneho pôstu sa zdržiavame mäsitého pokrmu, môžeme len trikrát denne jesť, a z toho iba raz dosýta.

194. Kedy máme prísny pôst? Prísny pôst je na Popolcovú stredu a na Veľký piatok.

195. Komu je dovolené aj v dňoch prísneho pôstu denne i viackrát sa nasýtiť? Tým, ktorí ešte nedosiahli 18. rok, a tým, čo už začali 60. rok života, chorým a ťažko pracujúcim.

196. Kedy je prikázaný mierny pôst, to jest zdržiavanie sa mäsitých pokrmov? Zdržiavanie sa mäsitých pokrmov je prikázané každý piatok. *Každý piatok je dňom pokánia, lebo v ten deň zomrel za nás náš Spasiteľ. Kto by sa nemohol v piatok zdržať mäsitého pokrmu, je povinný uložiť si iný skutok pokánia. Za mäsitý pokrm sa nepovažuje mäso z rýb.*

Pôstmi nás Cirkev učí nasledovať Ježiša Krista, robiť pokánie za svoje hriechy a krotiť zlé žiadosti. “Zapri sám seba.” “Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba.” (Mt 16, 24) “Ak nebudete robiť pokánie, všetci zahyniete.” (Lk 13, 3. 5).

Príklady: Daniel a jeho spoločníci. Eleazar. Ninive.

3 - Aspoň raz v roku sa vyspovedať a vo Veľkonočnom období prijať Oltárnu sviatosť

197. Čo si Cirkev želá týmto prikázaním? Cirkev si praje, aby sme sa celkom nezanedbali a aspoň raz do roka prijali sviatosť pokánia a vo Veľkonočnom období Eucharistiu. *Matka Cirkev si veľmi žiada, aby sme často pristupovali k týmto zdrojom milosti. Ba ak je to možné, aby sme aj denne prijímali Eucharistiu.*

Príklad: Prví kresťania.

Deti môžu prvýkrát prijať sviatosť pokánia a Eucharistiu, keď vedia rozpoznať dobré od zlého a obyčajný chlieb od eucharistického. Ich spôsobilosť má posúdiť kňaz.

Vo sviatosti pokánia a v Eucharistii sa Pán Boh k nám najhlbšie skláňa. Mesačne sa zmierujme s nebeským Otcom a pokiaľ je to možné, denne prijímajme Božieho Syna v Eucharistii. “Kto je tento chlieb, bude žiť naveky” (Jn 6, 58).

4 - Uzatvárať manželstvo pred tvárou Cirkvi

198. Čo znamená uzatvárať manželstvo pred tvárou Cirkvi?

Uzatvárať manželstvo pred tvárou Cirkvi znamená, že pre človeka pokrsteného v Katolíckej cirkvi, je manželstvo platné len keď ho prijme pred kňazom alebo diakonom v prítomnosti dvoch svedkov. *Od tejto predpísanej firmy môže Cirkev oslobodiť.*

5 - Podporovať cirkevné ustanovizne

199. Čo prikazuje Cirkev v piatom prikázaní? Cirkev v piatom prikázaní prikazuje, aby sa kresťania katolíci starali o všetky potreby Cirkvi, ktoré napomáhajú spásu duší. *Cirkevné ustanovizne - prostriedky, ktorými vedie Cirkev ľudí ku spásu (liturgické preistory, ústavy, tlač a iné komunikatívne prostriedky) podporujeme finančne i morálne. Zúčastňujeme sa na ich tvorení a udržiavaní osobným príspevom - apoštolát.*

Budíme v tejto oblasti vynaliezaví. Sledujeme potreby Cirkvi vo svojom okolí. A v spolupráci s predstavenými ich ochotne uspokojujeme.

O PRESTÚPENÍ PRIKÁZANÍ ALEBO O HRIECHU

O hriechu všeobecne

200. Kto pácha hriech? Hriech pácha ten, kto vedome a dobrovoľne neposlúcha Božie prikázanie. *Boh nám dáva na vedomie, čo od nás žiada prostredníctvom Cirkvi.*

201. Ako sa môžeme dopustiť hriechu? Hriechu sa môžeme dopustiť:

- myšlienkami a žiadosťami
- slovami
- skutkami
- zanedbaním dobrého

202. Sú všetky hriechy rovnaké? Všetky hriechy nie sú rovnaké. Niektoré sú ťažké - smrteľné, iné ľahké - všedné.

203. Kto pácha smrteľný hriech? Smrteľný hriech pácha ten, kto vedome a dobrovoľne vo vážnej veci neposlúcha Božie prikázanie.

204. Prečo sa máme všemožne chrániť smrteľného hriechu? Smrteľného hriechu sa máme všemožne chrániť preto, lebo ním ťažko urážame Boha a seba spôsobujeme najväčšiu škodu.

205. Akú škodu si spôsobujeme smrteľným hriechom?

Smrteľným hriechom:

- strácame Božiu milosť a nebeské kráľovstvo
- uvaľujeme na seba časné a večné tresty
- pripravujeme sa o zásluhy a nemôžeme získať nové zásluhy pre nebo

Ťažké hriechy voláme smrteľnými, lebo nás zbavujú posväcujúcej milosti, to jest ničia v nás nadprirodzený život duše a zapríčiňujú večnú smrť v pekle.

Príklady: Zlí anjeli, naši prví rodičia.

206. Kto pácha všedný hriech? Všedný hriech pácha ten, kto v malej veci alebo nie celkom vedome a dobrovoľne neposlúcha Božie prikázanie. *Takéto hriechy voláme všednými, lebo sa ich pre svoju krehkosť denne dopúšťame. Ony nás nezjavujú posväcujúcej milosti, a preto sa nám odpúšťajú aj mimo sviatosti pokánia ľútosťou, dobrými skutkami a trpezlivosťou v trápeniach.*

207. Prečo sa máme chrániť aj všedných hriechov? Všedných hriechov sa máme chrániť preto, lebo:

- aj ony urážajú Pána Boha
- nútia nebeského Otca, aby nás trestal
- pomaly nás privádzajú k ťažkým hriechom

Denne myslíme na Boha a chráňme sa, aby sme neprivilili k hriechu (porov. Tob 4, 5).

O zvláštnych druhoch hriechu

208. Aké sú zvláštne druhy hriechu? Zvláštne druhy hriechu sú:

- sedem hlavných hriechov
- šesť hriechov proti Duchu Svätému
- do neba volajúce hriechy
- cudzie hriechy

209. Ktoré sú hlavné hriechy? Hlavné hriechy sú:

1. Pýcha
2. Lakomstvo
3. Smilstvo
4. Závist
5. Obžerstvo
6. Hnev
7. Lenivosť

Pyšný je ten, kto si o sebe myslí viac ako treba a podceňuje blížneho. Lakomý nadmerne lipne na svojich peniazoch a majetku a má tvrdé srdce voči ostatným. Závistlivý sa zarmucuje nad šťastím svojho blížneho alebo sa teší z jeho nešťastia.

Príklady: Farizej v chráme. Judáš. Šaul.

Sedem hlavných hriechov nazývame hlavnými, lebo z nich pochádzajú iné hriechy ako zo svojich koreňov.

210. Ktoré sú hriechy proti Duchu Svätému? Hriechy proti Duchu Svätému sú:

1. Opovážlivo sa spoliehať na Božie milosrdenstvo.
2. Zúfať napriek Božiemu milosrdenstvu.
3. Odporovať poznanej kresťanskej pravde.
4. Závidieť blížnemu Božiu milosť.
5. Zatvrdzovať si srdce proti spasiteľnému napomenutiu.
6. Tvrdošijne zotrvávať v nekajúcnosti.

Príklady: Noe napomína ľuďí. Judáš. Farizeji. Kain. Herodes. Faraón.

Tieto hriechy zatvárajú cestu milosti Ducha Svätého do duše.

211. Ktoré sú do neba volajúce hriechy? Do neba volajúce hriechy sú:

1. úmyselná vražda
2. sužovanie chudobných, vdov a sirôt
3. zadržiavanie alebo skracovanie zaslúženej mzdy

Nepravosť týchto hriechov akoby volala do neba o pomstu.

212. Kto pácha cudzí hriech? Cudzí hriech pácha ten, kto napomáha hriechy druhých mlčaním, slovom alebo skutkom.

Cudzie hriechy sú:

1. dať iným radu na hriech
2. povzbudzovať iných na hriech
3. iným kázať hrešiť
4. súhlasiť s hriechom iných
5. pomáhať pri hriechu iných
6. mlčať pri hriechu iných
7. zastávať hriechy iných
8. netrestať hriechy iných
9. chváliť hriechy iných

Kto pácha cudzí hriech, je spoluvinník. Sem patrí pohoršenie.

Príklady: Herodias. Šavol pri kameňovaní Štefana.

Usilujme sa odhaliť predovšetkým svoju hlavnú chybu a bojovať proti nej. Keď ju odstránime, ľahko odstránime aj iné.

O POKUŠENÍ A PRÍLEŽITOSTI NA HRIECH

213. Čo nás pokúša na hriech? Na hriech nás pokúša:

- naša náklonnosť na zlé
- zlý duch
- zlí ľudia

Príklady: Kain. Eva. Boží synovia pred potopou sveta.

Pokušenie nie je hriech. Hriechom sa stane iba vtedy, keď s ním súhlasíme. Pán Boh dopúšťa pokušenie, aby sme si cvičili vôľu a mali zásluhy, keď ho premôžeme.

214. Čo máme robiť v pokušení? V pokušení sa modlíme a hneď od začiatku mu odporujeme, aj tak, že sa zaoberáme nejakou osožnou vecou.

215. Čo môže byť príležitosťou na hriech? Príležitosťou na hriech môže byť nejaká osoba, spoločnosť, miesto, vec, zábava, a vôbec všetko, čo nás privádza do hriechu zvonka.

Príklad: sv. Peter.

To, čo nás veľmi ľahko privedie do hriechu, voláme božskou príležitosťou na hriech. Kto sa bez dostatočnej príčiny vystatuje blízkej príležitosti na ťažký hriech, už ťažko hreší. "Kto miluje nebezpečenstvo, zahynie v ňom." (Sir 3, 27) "Kto sa hrá s ohňom ľahko sa popáli."

216. Ako sa človek dozvie, čo má robiť a čo nie? To sa dozvie zvnútra, zo svojho svedomia, ktoré nám formuje Cirkev podľa Božieho zákona.

Usilujme sa odhaliť predovšetkým svoju hlavnú chybu a bojovať oproti nej. Keď ju odstránime, ľahko odstránime aj iné.

O DOBRÝCH SKUTKOCH A CNOSTIACH

217. Stačí iba vyhybať sa hriechu? To nestačí. Máme sa usilovať aj konať dobro, a tak sa stavať lepšími a dokonalejšími. *“Každý dobrý strom rodí dobré ovocie, kým zlý strom rodí zlé ovocie. Každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa” (Mt 7, 17. 19).*

218. Ktoré skutky sú dobré? Dobré skutky sú tie, ktoré sa páčia Bohu. Najviac sa mu páčia skutky milosrdenstva, modlitba a pôst.

219. Ktoré dobré skutky sú záslužné pre nebeské kráľovstvo? Pre nebo sú záslužné tie dobré skutky, ktoré konáme podľa Božej vôle v stave Božej milosti a s dobrým úmyslom. *Dobré skutky vykonané v ťažkom hriechu nie sú záslužné pre nebo. Nimi si zasluhujeme len časnú odmenu.*

220. Kedy konáme s dobrým úmyslom? S dobrým úmyslom konáme vtedy, keď chceme svojimi skutkami osláviť Boha alebo dosiahnuť večnú spásu. *Dobrý úmysel si môžeme vzbudiť týmito slovami: “Bože, všetko chcem robiť na tvoju česť a slávu.”*

221. Kto je dobrým alebo cnostným človekom? Cnostným človekom je ten, kto je vždy pohotový konať dobro.

222. Ktoré sú najhlavnejšie cnosti? Najhlavnejšie cnosti sú tri božské cnosti: viera, nádej a láska. *Tri božské cnosti sme dosiahli od Boha ako semená pri krste. Často si ich máme v sebe vzbudzovať, pestovať aj chrániť. Máme Boha uisťovať, že v neho veríme, že v neho dúfame, a že ho nadovšetko milujeme.*

223. Ktoré sú hlavné mravné cnosti? Hlavné mravné cnosti sú: sila - ako smelosť a vytrvalosť, múdrosť - ako opatrnosť, miernosť, spravodlivosť.

Smelosť nás robí pohotovými konať dobro aj v nepriaznivých a ťažkých okolnostiach. Múdrostou poznávame, čo máme robiť, aby sme nestratili večnú blaženosť. Miernosťou si zachovávame vo všetkom mieru. Spravodlivosťou dávame každému, čo mu patrí. Príklady: Makabejskí bratia. Daniel. Svätý Jozef.

Zo základných mravných cností pochádzajú cnosti, ktoré sú opakom siedmich hlavných hriechov: poníženosť, štedrosť, čistota, láska, striedmosť, tichosť a horlivosť v dobrom. Človek, ktorý si osvojil tieto cnosti, je mravný.

Príklady: Stotník z Kafarnauma. Sv. Ján Krstiteľ, sv. Vincent de Paul

224. Koho musíme predovšetkým nasledovať, ak chceme byť dobrými a dokonalými? Ak chceme byť dobrými a dokonalými, musíme nasledovať predovšetkým Pána Ježiša Krista. *Pán Ježiš nám povedal, ako ho máme nasledovať. Povedal nám to v ôsmych blahoslavenstvách.*

1. Blahoslavený chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo.
2. Blahoslavení plačúci, lebo oni budú potešení.
3. Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme.
4. Blahoslavení lační a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení.
5. Blahoslavení milosrdení, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo.
6. Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha.
7. Blahoslavení sú tí, čo šíria pokoj, lebo ich budú volať Božími synmi.
8. Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo.

Na dosiahnutie väčšej dokonalosti Pán Ježiš odporúča tri evanjeliové rady: chudobu, čistotu a poslušnosť. Rehoľníci sa k nim zaväzujú osobitným sľubom.

Cnosti sú najkrajšou ozdobou duše. aby sme ich mohli získať, musíme sa ustavične cvičiť v dobrom a vytrvať. “Len kto vytrvá do konca, bude spasený” (Mt 10, 22).

UŽÍVAŤ PROSTRIEDKY MILOSTI

- **O Božej milosti**
- **O prostriedkoch milosti**
- **O sviatostiach**
- **O sväteninách**
- **O modlitbe**

O BOŽEJ MILOSTI

225. Môžeme sa spasíť vlastnou silou? Vlastnou silou sa nemôžeme spasíť. Na spasenie potrebujeme Božiu milosť.

226. Čo je Božia milosť? Božia milosť je nadprirodzený duchovný dar, ktorý nám kvôli spáse udeľuje Duch Svätý pre zásluhy Ježiša Krista.

227. Koľko je Božia milosť? Božia milosť je dvojaká: pomáhajúca a posväcujúca.

228. Čo robí Boh v duši človeka pomáhajúcou milosťou? Boh pomáhajúcou milosťou:

- osvecuje rozum človeka, aby poznal, čo je dobré
- posilňuje mu vôľu, aby to dobré aj chcel aj vládol konať a mohol sa chrániť zlého

Boh dáva každému pomáhajúcemu milosť dostatočnú na to, aby bol spasený. Aby nám pomáhajúca milosť slúžila na spásu, nesmieme jej odporovať, ale musíme s ňou spolupracovať.

Príklady: sv. Matúš, sv. apoštol Pavol

Každý deň prosme Boha, aby nám pomáhal svojou milosťou, usilujme sa o to, aby nám ju nedával nadarmo. “Keď počujete jeho hlas, nezatvrdzujte svoje srdcia” (Ž 94, 8).

229. Čo robí Boh v duši človeka posväčujúcou milosťou? Boh posväčujúcou milosťou očisťuje našu dušu od smrteľných hriechov, posväčuje nás a prijíma za svoje deti a robí nás dedičmi Božieho kráľovstva. *Posväčujúcou milosťou dáva Boh našej duši nadprirodzený život, účasť na svojom živote, robí dušu svätou. Bez posväčujúcej milosti nemôžeme byť spasení.*

Príklad: Podobenstvo o svadobnom rúchu.

230. Kedy sme dostali posväčujúcu milosť? Posväčujúcu milosť sme dostali pri sviatosti krstu.

231. Dokedy ostáva posväčujúcu milosť v duši človeka?

Posväčujúca milosť ostáva v duši človeka dovtedy, kým nespácha smrteľný hriech.

Posväčujúca milosť je najväčší Boží dar. Zrieknime sa čohokoľvek, len aby sme ju nestratili.

O PROSTRIEDKOCH MILOSTI

232. Čím môžeme získať a zachovať si Božiu milosť? Božiu milosť môžeme získať a zachovať si

- sviatosťami
- modlitbou
- sväteninami

O SVIATOSTIACH

233. Čo sú sviatosti? Sviatosti sú viditeľné znaky, ktoré ustanovil Ježiš Kristus, aby nám udelil neviditeľnú posväčujúcu milosť a rozličné pomáhajúce milosti.

234. Koľko sviatostí ustanovil Ježiš Kristus? Ježiš Kristus ustanovil sedem sviatostí:

1. krst
2. birmovanie
3. Eucharistiu
4. pokánie
5. pomazanie chorých

6. posvätný stav (posvätenie kňazstva)
7. manželstvo

235. Ktorými sviatosťami udeľuje Boh posväcujúcu milosť?

Tým, čo majú smrteľné hriechy, udeľuje Pán Boh posväcujúcu milosť vo sviatosťach krstu a pokánia. *Krst a pokánie voláme sviatosťami mŕtvych, lebo ich môžu prijať aj tí, čo žijú v smrteľnom hriechu a ich duša je akoby mŕtva (nemá v sebe Boží život). Dospelý človek musí svoje hriechy ľutovať a robiť za ne pokánie.*

236. Ktoré sú sviatosti živých? Sviatosti živých sú:

- birmovanie
- Eucharistia
- pomazanie chorých
- posvätný stav
- manželstvo

Tieto sviatosti môžeme osožne prijať iba vtedy, keď máme nadprirodzený život - posväcujúcu milosť. Kto by si bol vedomý ťažkého hriechu a prijal by tieto sviatosti, dopúšťal by sa svätokrádeže.

237. Ktoré sviatosti môžeme prijať iba raz v živote? Iba raz v živote môžeme prijať:

- krst
- birmovanie
- posvätný stav

Tieto tri sviatosti vtlačajú do duše človeka nezmazateľný znak.

Ďakujeme Bohu, že ustanovil sviatosti na naše posvätenie. Prijímajme ich vždy dobre pripravení. Inak by nám neprinesli milosť a boli by nám na škodu.

O sviatosťi krstu

238. Čo je krst? Krst je prvá a najpotrebnejšia sviatosť, ktorá nás očisťuje od dedičného hriechu aj od všetkých ostatných hriechov, posväcuje nás a včleňuje do Cirkvi - do tajomného Kristovho tela. *Sviatosťou krstu nám Boh odpúšťa všetky večné i časné tresty. Pri*

krste sa človek znovuzrodí z vody a Svätého Ducha (porov. Jn 3, 5). Preto krst voláme sviatosťou znovuzrodenia (porov. Tít 3, 5).

239. Prečo je krst prvá sviatosť? Krst je preto prvá sviatosť, lebo pred krstom nemôžeme platne prijať nijakú inú sviatosť.

240. Prečo je krst najpotrebnejšia sviatosť? Krst je preto najpotrebnejšia sviatosť, lebo bez krstu nemôže byť nik spasený. *Kto nemôže prijať krst vodou, môže byť spasený krstom túžby, keď ľutuje svoje hriechy a je hotový urobiť všetko, čo je potrebné na spásu. Krstom krvi môžu byť spasení tí, ktorí podstúpili mučeníctvo pre Ježiša prv, ako boli pokrstení.*

241. Kedy ustanovil Ježiš Kristus sviatosť krstu? Ježiš Kristus ustanovil sviatosť krstu vtedy, keď povedal apoštolom: "Chodte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého." (Mt 28, 19)

242. Kto môže krstiť? - Krstiť má vysvätený služobník (biskup, kňaz, diakon), ale v súrnej potrebe môže krstiť každý človek. *Krst sa má vysluhovať riadne vo farskom kostole, do ktorého krstenec patrí. Sám seba nemôže pokrstiť nik.*

243. Ako treba krstiť? Krstiť treba takto: Liať vodu na krstencovu hlavu a pritom hovoriť: "(Meno), ja ťa krstím v mene Otca i Syna i Ducha Svätého." *K platnosti krstu sa vyžaduje, aby krstiaci mal úmysel robiť to, čo robí Kristova Cirkev, keď krstí. Krstiť sa má prírodnou vodou a nakoľko je to len možné, má byť posvätená. Pri krste dostane človek krstné meno. Býva to meno niektorého svätca, ktorého príklad má nasledovať, a ktorý sa stáva jeho patrónom - ochrancom. Pred krstom má krstenec prejsť vôľu prijať krst, má byť poučený o pravdách viery a o praxi kresťanského života. Má vyznať vieru, ľutovať hriechy, zložiť krstný sľub. Namiesto malých detí to robia rodičia a krstní rodičia. Krstný sľub si verejne obnovujeme pred prvým svätým prijímaním a na Veľkonočnú vigíliu.*

244. Čo sme sľúbili pri krste? Pri krste sme sľúbili, že budeme všetko, čo učil Kristus, žiť podľa smerníc Cirkvi a odporovať pokušeniu zlého ducha.

245. Akú povinnosť majú krstní rodičia? Krstní rodičia sú povinní pomáhať rodičom pri náboženskej výchove svojho krstného dieťaťa. *Preto majú byť príkladnými veriacimi. Rodičia, ktorí žiadajú o krst svojho dieťaťa, majú byť poučení ako ho dobre vychovať.*

Nikdy nezabúdajme na to, čo sme pri krste sľúbili Pánu Bohu. Nepoškvrňujme rúcho nevinnosti, ktoré sme dostali pri krste. Často si obnovujeme krstný sľub. V duši máme nezmazateľný znak; žime teda tak, aby z nás mal Ježiš radosť.

O sviatosti birmovania

246. Čo je sviatosť birmovania? Sviatosť birmovania je viditeľný znak, pri ktorom pokrstený človek dostáva dar Svätého Ducha, aby sa tesnejšie spojil s Cirkvou, aby bol slovom i skutkom Kristovým svedkom a aby šíril a bránil vieru. *Slovo birmovanie znamená posilnenie.*

247. Kto udeľuje sviatosť birmovania? Sviatosť birmovania udeľuje biskup. Mimoriadne môže birmovať aj kňaz, ak je na to splnomocnený.

248. Ako udeľuje biskup sviatosť birmovania? Biskup udeľuje sviatosť birmovania takto: Položí ruku na hlavu birmovanca, pomaže ho na čele krizmou a hovorí: "(Meno), prijmi znak daru Ducha Svätého." Birmovanec odpovie: "Amen." *Biskup pri birmovaní dodá: "Pokoj s tebou." a birmovanec odpovie: "I s duchom твоjim." Pred birmovaním biskup vystrie ruky nad všetkých birmovancov a vzýva Svätého Ducha, aby na nich zostúpil. Po birmovaní udelí všetkým požehnanie.*

249. Čo je krizma? Krizma je olivový olej zmiešaný s balzamom, ktorý biskup posvätil na Zelený štvrtok. *Voňavým balzamom sa naznačuje ľúbezná vôňa dobrých skutkov pred Bohom. Olej symbolizuje hojnosť a silu milosti, ktorú udeľuje človeku Svätý Duch.*

250. Ako sa máme pripraviť na prijatie sviatosti birmovania? Na prijatie sviatosti birmovania sa pripravujeme takto:

- učíme sa o náboženských pravdách
- modlíme sa a vyprosujeme si dary Svätého Ducha
- utvrdzujeme sa v rozhodnutí, že chceme žiť a zomrieť ako kresťania
- prijímame sviatosť pokánia a Eucharistiu

Birmovanie môže prijať každý pokrstený. Táto sviatosť nie je nevyhnutne potrebná na spásu. Bolo by však hriechom neprijať ju z nedbalosti. Pri sviatosti birmovania má birmovanec birmovného rodiča, ktorý počas birmovania drží pravú ruku na pravom pleci birmovanca.

251. Čo je povinnosťou birmovných rodičov? Povinnosťou birmovných rodičov je dávať svojmu birmovnému dieťaťu dobrý príklad a pomáhať mu v praktizovaní kresťanského života. *Preto musí byť birmovný rodič pobirmovaný a žiť z viery. Podľa možnosti by to mal byť krstný rodič.*

Ak sme už prijali sviatosť birmovania, usilujme sa byť vždy vernými učeníkmi a nasledovať Pána Ježiša. Prehlbujme sa vo viere a žíme podľa nej.

O Eucharistii

252. Čo je Eucharistia? Eucharistia je opravdivé telo Ježiša Krista pod spôsobom chleba a opravdivá krv Ježiša Krista pod spôsobom vína. *Túto sviatosť nazývame tiež Oltárnou sviatosťou, lebo sa vysluhuje na oltári. Menujeme ju aj Najsvätešou sviatosťou, lebo je tu prítomný sám Ježiš Kristus. Spôsoby chleba a vína sú vonkajšie znaky: podoba, farba, chuť, vôňa, atď.*

253. Kedy ustanovil Ježiš Kristus Eucharistiu? Ježiš Kristus ustanovil Eucharistiu pri Poslednej večeri, v predvečer svojho umučenia.

254. Ako ustanovil Ježiš Kristus Eucharistiu? Ježiš Kristus vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával svojím učeníkom hovoriac: "Vezmite a jedzte: toto je moje telo." (Mt 26, 26) Potom vzal kalich s vínom, vzdával vďaky a dal ho svojím učeníkom hovoriac: "Pite z neho všetci: toto je moja krv. (Mt 26, 27 - 28) Toto robte na moju pamiatku." (Lk 22, 19)

255. Čo sa stalo, keď Ježiš Kristus povedal: “Toto je moje telo” a “Toto je moja krv”? Keď Ježiš Kristus povedal: “Toto je moje telo”, chlieb sa premenil na jeho opravdivé telo. A keď povedal: “Toto je moja krv”, víno sa premenilo na jeho opravdivú krv.

256. Čo dal Ježiš apoštolom slovami: “Toto robte na moju pamiatku”? Slovami: “Toto robte na moju pamiatku” dal apoštolom moc a príkaz premieňať chlieb a víno na jeho telo a krv.

257. Na koho prešla od apoštolov moc premieňať chlieb a víno na Ježišovo telo a krv? Moc premieňať chlieb a víno na Ježišovo telo a krv dostali od apoštolov biskupi a od nich kňazi.

258. Kedy premieňajú biskupi a kňazi chlieb a víno na telo a krv Ježiša Krista? Biskupi a kňazi premieňajú chlieb a víno na Ježišovo telo a krv vo svätej omši slovami: “Toto je moje telo” a “Toto je moja krv”. *Ten tenký nekvasený biely chlieb, ktorý sa na slová kňaza premieňa, nazývame hostiou. Časť svätej omše, v ktorej kňaz premieňa chlieb a víno, nazývame premenením (prepodstatnením). Po premenení kňaz pozdvihuje sväté telo a krv Pána Ježiša, aby sa mu veriaci klaňali - je to pozdvíhovanie. Po premenení je už na oltári telo a krv Pána Ježiša, aj keď vonkajší spôsob - podoba chleba a vína - ostáva nezmenená.*

259. Načo ustanovil Ježiš Kristus Eucharistiu? Ježiš Kristus ustanovil Eucharistiu na to:

- aby sa za nás vo svätej omši obetoval
- aby sa nám vo svätom prijímaní dával za duchovný pokrm
- aby bol svojím telom a krvou medzi nami stále prítomný

Často s vdakou myslíme na Najsvätejšiu sviatosť, na nekonečnú lásku Pána Ježiša, že sa nám dáva takýmto spôsobom.

Ježiš sa za nás vo svätej omši obetuje

260. Čo znamená obetovať? Obetovať - konať obeť - znamená dať Bohu nejakú vec, ktorá je nám milá, aby sme ho tým uznali za najvyššieho Pána.

Obetovať môžeme so štvorakým úmyslom:

1. *aby sme Boha chválili*
2. *vzdávali mu vďaky*
3. *prosili ho*
4. *uzmierovali ho za hriechy*

Obetu prinášali Kain a Ábel, Noe, Melchizedech, Abrahám a neskôr na Boží rozkaz izraelský ľud. Všetky obety Starého zákona boli iba predobrazom obety Nového zákona. Obetovaná vec býva zničená alebo premenená.

261. Kto priniesol najväčšiu obetu? Najväčšiu obetu priniesol Ježiš Kristus, keď na kríži obetoval seba samého za nás.

262. Kde sa sprítomňuje obeta kríža? Obeta kríža sa sprítomňuje vo svätej omši.

263. Čo je svätá omša? Svätá omša je ustavičná obeta Nového zákona, v ktorej Ježiš Kristus obetuje pod spôsobmi chleba a vína seba samého nebeskému Otcovi. *Ježiš Kristus sa môže ako opravdivý človek obetovať Bohu. A pretože je aj opravdivý Boh, jeho obeta má nekonečnú cenu. Obeta kríža a svätá omša je tá istá obeta.*

264. Aký je rozdiel medzi obetou kríža a svätou omšou? Medzi obetou kríža a svätou omšou je ten rozdiel, že na kríži sa Ježiš Kristus obetoval krvavým spôsobom a vo svätej omši sa obetuje nekrvavým.

265. Kedy ustanovil Ježiš Kristus obetu svätej omše? Ježiš Kristus ustanovil obetu svätej omše pri Poslednej večeri, keď povedal: "Toto je moje telo, ktoré sa dáva (obetuje) za vás" (Lk 22, 19). "Toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za všetkých" (Mk 14, 24). "Toto robte na moju pamiatku" (Lk 22, 19).

Ježiš Kristus ustanovil svätú omšu, aby:

- *sme mali dokonalú obetu*
- *sme sa stále zúčastňovali na milostiach a zásluhách, ktoré nám získal na kríži*

Svätá omša je najdokonalejšia obeta chvály, vdáky, prosby a zmierenia. Obetujeme ju výlučne Bohu. Pri nej si spomíname aj na svätých. Na milostiach svätej omše majú účasť živí i mŕtvi členovia Cirkvi, po obetujúcom kňazovi najviac tí, za ktorých sa obetuje a ktorí sa na nej nábožne zúčastňujú.

266. Z akých častí sa skladá svätá omša? Svätá omša sa skladá:

- z bohoslužby slova
- z bohoslužby obety

Boží Syn sa stal človekom, aby nás učil a vykúpil. V bohoslužbe slova sa oboznamujeme s jeho učením. V bohoslužbe obety sa sprítomňuje jeho výkupná obeta na kríži.

Bohoslužba obety má tri časti: obetovanie - príprava obetných darov, premenenie a prijímanie. Pán Ježiš obetoval chlieb a víno, premenil ho na sväté telo a krv a dal ich svojim učeníkom prijímať. Preto aj my s kňazom predkladáme pri obetovaní Bohu chlieb a víno. Pri premenení kňaz Kristovými slovami premieňa chlieb a víno na Kristovo telo a krv a potom ich pozdvihuje - my sa pritom klaniame Ježišovi. Pri prijímaní požívame jeho sväté telo a krv. Ak nemôžeme skutočne prijímať, vzbudíme si aspoň túžbu po ňom. Po hlavných častiach svätej omše je záverečný obrad s požehnaním.

Svätá omša je najsvätejší úkon a najbohatší prameň Božej milosti. Je to najdokonalejšia modlitba. Je to stredobod kresťanského života. Preto sa na nej zúčastňujeme čím častejšie.

Ježiš je pokrmom našich duší

267. Čo požívame pri svätom prijímaní? Pri svätom prijímaní požívame telo a krv Ježiša Krista ako pokrm a nápoj na udržanie a zveladenie Božieho života v nás. *Pán Ježiš povedal: "Moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj." Veriaci obvykle prijímajú Oltárnu sviatosť iba pod spôsobom chleba. V ňom je prítomný celý Ježiš, teda aj jeho krv. Len výnimočne prijímajú pod oboma spôsobmi.*

268. Ktorými slovami rozkázal Ježiš Kristus požívať svoje telo? Ježiš Kristus rozkázal požívať svoje telo týmito slovami: “Veru, veru vám hovorím: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život.” (Jn 6, 53).

269. Aké milosti nám udeľuje sväté prijímanie? Sväté prijímanie nás zjednocuje s Ježišom Kristom, a preto:

- v nás rozmnožuje posväcujúcu milosť
- oslabuje našu náchylnosť na zlé a dáva silu na dobré
- očisťuje nás od všedných a chráni pred ťažkými hriechmi

Sväté prijímanie je zálohom nášho budúceho slávneho vzkriesenia (porov. Jn 6, 55).

270. Býva každý, kto prijíma, účastný týchto milostí? Milosti svätého prijímania získavame iba vtedy, keď prijímame hodne - čiže v stave posväcujúcej milosti. *Kto sa opováži prijímať nehodne, čiže vedome v ťažkom hriechu, pácha svätokrádež. Svätokrádežným prijímaním sa človek podobá Judášovi, ktorý sa tváril ako Ježišov priateľ, a pritom ho zrádza. Keď prijímame Pána Ježiša vo všedných hriechoch, ktoré sme neolutovali, neodopúšťame sa svätokrádeže, ale milosti získavame v menšej miere.*

271. Ako sa máme pripraviť na sväté prijímanie? Na sväté prijímanie sa pripravujeme duchovne i telesne. Duchovne sa pripravujeme na sväté prijímanie takto:

- ak máme smrteľný hriech, prijímeme sviatosť pokánia
- všedné hriechy aspoň oľutujeme
- vzbudíme v sebe vieru, nádej a lásku, poníženosť a túžbu po Oltárnej sviatosti

Telesne sa na sväté prijímanie pripravujeme tak, že hodinu pred prijímaním nič nejeme a okrem vody a lieku nič nepijeme. Pôst pred svätým prijímaním nazývame eucharistickým pôstom. K telesnej príprave patrí aj slušné oblečenie. *Keď kňaz pozdvihne pred svätým prijímaním Oltárnu sviatosť, máme kľačať a úprimne povedať: “Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba slovo a duša mi ozdravie.” Keď nám kňaz podáva Oltárnu sviatosť a povie: “Telo Kristovo,” odpovedáme: “Amen.” Otvoríme ústa, jazyk priložíme na spodnú peru, s najväčšou úctou prijímeme svätú hostiu a čím prv ju požijeme.*

272. Čo máme robiť po svätom prijímaní? Po svätom prijímaní sa máme klaňať Pánu Ježišovi, ďakovať mu a prosiť ho o milosť. *Na sväté prijímanie môžeme ísť v ten istý deň aj druhý raz, ak sa zúčastníme ne celej svätej omši.*

Žíme tak, aby sme dennen mohli prijímať Ježiša v Eucharistii. “Keď prijímaš Ježiša Krista, nech je tvoja duša vždy čistá.” “Kto je tento chlieb, bude žiť naveky” (Jn 6, 58).

Ježiš je prítomný v Eucharistii

273. Kto je prítomný v Eucharistii? V Eucharistii je prítomný Ježiš Kristus: celý, nerozdelený, so svojou božskou i ľudskou prirodzenosťou. *Pod spôsobom chleba je aj svätá krv a pod spôsobom vína je prítomné aj jeho sväté telo. V bohostánku je Pán Ježiš prítomný pod spôsobom chleba buď v monštrancii (ukazovadle) alebo v cibóriu (kalich pokrmu). Na jeho prítomnosť nás upozorňuje malé svetielko (večné svetlo). Pán Ježiš je v Eucharistii prítomný dotiaľ, dokedy trvajú spôsoby chleba a vína. Keď kňaz svätú hostiu láme alebo delí, láme sa iba vonkajší spôsob chleba, telo Pána Ježiša sa nedelí, lebo ono je prítomné v každej čiastke hostie celé.*

274. Ako sa správame pred Eucharistiou? Pred Eucharistiou sa máme pokloniť pokľaknutím. *Pri pobožnostiach - poklone najsvätejšej Oltárnej sviatosti kňaz dáva požehnanie Oltárnou sviatosťou.*

Chodievajme často pred bohostánok navštíviť Pána Ježiša, najmä keď je vystavený na poklonu. “Klaniam sa ti vrúcne, Bože večný, pod spôsobom chleba z lásky ukrytý.”

O sviatosti pokánia

275. Čo je sviatosť pokánia? Sviatosť pokánia je sviatosť, v ktorej kňaz na mieste Boha odpúšťa hriechy spáchané po krste.

276. Kedy ustanovil Ježiš Kristus sviatosť pokánia? Sviatosť pokánia ustanovil Ježiš Kristus po svojom zmŕtvychvstaní, keď povedal apoštolom: “Prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané” (Jn 20, 22 - 23). *Moc a právo odpúšťať alebo zadržať*

hriechy prešla od apoštolov na ich nástupcov, biskupov. Biskupi ju dávajú kňazom.

277. Čo dosiahneme, keď prijmeme sviatosť pokánia? Keď prijmeme sviatosť pokánia, dosiahneme:

- odpustenie hriechov
- odpustenie večného trestu
- odpustenie časti časných trestov
- posväcujúcu milosť alebo jej rozmnoženie
- pomáhajúcu milosť

Vo sviatosti pokánia možno získať odpustenie všetkých hriechov. Niektoré hriechy môže odpustiť len biskup alebo pápež. Táto výnimka neplatí v nebezpečenstve smrti.

278. Čo musíme splniť, aby sme vo sviatosti pokánia získali odpustenie hriechov? Aby sme vo sviatosti pokánia získali odpustenie hriechov, musíme:

- si spytovať svedomie
- oľutovať svoje hriechy
- mať silné predsavzatie - rozhodnú vôľu chrániť sa hriechu
- vyspovedať sa
- zadostučiniť za svoje hriechy (vykonať pokutu) a zo všetkých síl sa usilovať zmeniť na lepšie

Sviatosť pokánia má 5 častí.

Príklad: Márnوترatný syn.

Pred prípravou na sviatosť pokánia prosíme Svätého Ducha o pomoc, aby sme dokázali svoje hriechy poznať, oľutovať ich a úprimne sa z nich vyspovedať.

Boh vo sviatosti pokánia prijíma kajúceho hriešnika ako otec v podobenstve vracajúceho sa márnوترatného syna. Neostávajme v hriechoch, odvráťme sa od nich, s dôverou pristupujme k sviatosti pokánia, aby nám Boh odpustil hriechy. “Keď chceš Božie zmilovanie, vrúcne konaj pokánie.

O spytovaní svedomia

279. Čo je svedomie? Svedomie je vnútorný hlas, ktorý nám hovorí, či zamýšľaný alebo vykonaný skutok je dobrý alebo zlý. Svedomie je Boží hlas v nás. Neslobodno ho v sebe zahlušovať. Často si ho spytujeme, aby sa nám ozývalo pred hriechom, pri ňom a po ňom.

280. Čo znamená spytovať si svedomie? Spytovať si svedomie znamená rozmýšľať, aké hriechy sme spáchali.

281. Ako si máme spytovať svedomie? Svedomie si spytujeme tak, že sa rozpomätujeme, kedy a ako sme sa naposledy spovedali a či sme vykonali pokánie. Potom si prejdeme Božie i cirkevné prikázania a pýtame sa, či sme jednotlivé príkazy zachovali alebo porušili myšlienkami, slovami, skutkami alebo zanedbaním dobrého. *Pri ťažkých hriechoch treba zistiť aj ich počet (aspoň približne). Treba vziať do úvahy aj okolnosti, ktoré majú vplyv na veľkosť hriechu. Spytovanie svedomia presnejšie, ak si ho budeme konať každý večer a častejšie sa spovedať.*

Pri spytovaní svedomia nebudíme úzkostliví, ale ani nedbalí. Neberme veci naľahko. Nezakrývajme pred sebou svoje chyby. "Bude ti beda, keď budeš klamať sám seba."

O ľútosti

282. Čo je ľútosť? Ľútosť je bolesť duše nad spáchanými hriechmi. *Ľútosť je najdôležitejšia časť sviatosti pokánia. Bez ľútosti nám Boh hriechy neodpustí.*

283. Ktoré hriechy musíme rozhodne oľutovať? Rozhodne musíme oľutovať všetky smrteľné hriechy. *Kto sa necíti v ťažkých hriechoch, nech oľutuje aspoň jeden všedný hriech. Pri sviatosti pokánia si treba vzbudiť ľútosť pred kňazským rozhrešením.*

284. Akou ľútosťou môžeme získať odpustenie hriechov vo sviatosti pokánia? Vo sviatosti pokánia môžeme získať odpustenie hriechov iba nadprirodzenou, dokonalou alebo menej dokonalou ľútosťou. *Ak ľutujeme len preto, že sme hriechmi utrpeli hanbu pred ľuďmi, škodu na zdraví alebo majetku, alebo že*

sme si zaslúžili len ľudské tresty, naša ľútosť pochádza iba z prirodzených pohnútok a na odpustenie hriechov nestačí. Na odpustenie hriechov musí byť ľútosť z nadprirodzených pohnútok: z lásky k Bohu, alebo aspoň zo strachu pred Bohom.

285. Kedy je ľútosť menej dokonalá? Ľútosť je menej dokonalá vtedy, keď ľutujeme preto, že sme si za spáchané hriechy zaslúžili Boží trest.

286. Kedy je ľútosť dokonalá? Ľútosť je dokonalá vtedy, keď ľutujeme preto, že sme spáchanými hriechmi urazili Boha a jeho Cirkev (ľútosť z lásky k Bohu). *Takúto ľútosť si nám treba často vzbudzovať, najmä keď sme v ťažkom hriechu a nemáme hneď možnosť pristúpiť k sviatosti pokánia. Pri najbližšej spovedi však treba všetky tieto hriechy vyznať. Aby sme boli schopní vzbudiť v sebe opravdivú ľútosť, prosme o pomoc Svätého Ducha, rozjímajme o utrpení Pána Ježiša a o našej nevďačnosti voči nemu, o hrôze nášho hriechu, o treste, ktorý nás zaň čaká v pekle alebo v očistci. K ľúlosti máme pripojiť nádej, že nám Boh odpustí, a vzbudiť si pevné predsavzatie.*

Vzbudzujme si často ľútosť, najmä pri večernej modlitbe, A dávajme si pozor, aby ona nespočívala iba v slovách. Nech vychádza z úprimného srdca.

O predsavzati

287. Čo je silné predsavzatie? Predsavzatie je pevné a silné rozhodnutie, že sa v budúcnosti chceme chrániť hriechu.

288. Čo si zaumieňujeme, keď si vzbudzujeme silné predsavzatie? Keď si vzbudzujeme silné predsavzatie, umieňujeme si:

- že už nijaký, ale aspoň smrteľný hriech nespáchame
- že sa budeme chrániť príležitosti na hriech
- že zavinenú škodu, nakoľko sa dá, nahradíme

Keď niekto nechce zanechať hriech alebo najbližšiu príležitosť na hriech alebo nechce spôsobenú škodu nahradiť, nemá ozajstnú ľútosť, a preto mu Pán Boh hriechy neodpustí. Kto sa hnevá so svojím blížnym a nechce mu odpustiť, nemôže prijať sviatosť pokánia.

O spovedi

289. Čo robíme, keď sa spovedáme? Keď sa spovedáme, skrúšene vyznávame svoje hriechy kňazovi, aby sme od neho dostali rozhrešenie.

290. Z čoho sa máme úplne vyspovedať? Úplne sa máme vyspovedať zo svojich smrteľných hriechov, na ktoré sa pamätáme, a musíme povedať aj počet, koľko ráz sme ich spáchali. *Zo všetkých hriechov nie sme povinní vyznávať sa. Ale je to osožné najmä vtedy, keď nevieme, či náš hriech nebol už smrteľný. Keď nevieme určiť presný počet ťažkých hriechov, povieme aspoň približný. Musíme vyznať aj okolnosti, ktoré menia povahu hriechu. Vedľajšie okolnosti netreba spomínať. Meno spoluvinníka treba zamlčať.*

291. Kedy sa spovedáme úprimne? Úprimne sa spovedáme vtedy, keď na seba žalujeme tak, ako nás obviňuje svedomie. *Aby spoveď bola zreteľná, treba hriechy nazvať pravými menami, a nie iba všeobecne, ako napr. zhrešil som proti desiatim Božím prikázaniam, alebo zle som konal, alebo nemiloval som Boha. Pri sviatosti pokánia sa vyznávame bez strachu a úprimne. Kňaz je viazaný spovedným tajomstvom. Nesmie vyzradiť, čo počul v spovedi, ani keby mal život položiť.*

Príklad: Sv. Ján Nepomucký

Keď niekto počuje spoveď druhého, je povinný o tom mlčať.

292. Čo máme robiť, ak sme zabudli povedať vážnu vec? Ak sme zabudli v spovedi vyznať niečo vážne, musíme to povedať pri najbližšej spovedi.

293. Čo máme robiť, ak sme v spovedi zatajili smrteľný hriech? Ak sme v spovedi zatajili smrteľný hriech, musíme to pri najbližšej spovedi vyznať a zopakovať celú neplatnú spoveď. *Kto schválne zamlčal smrteľný hriech, spáchal svätokrádež. Jeho spoveď bola neplatná a hriešna.*

294. Ako nazývame spoveď, v ktorej opakujeme viac spovedí? Spoveď, v ktorej opakujeme viac spovedí, nazývame generálnou.

Na začiatku generálnej spovede povieme kňazovi, prečo ju konáme. Kto sa spovedal neplatne, musí povedať aj to, koľkokrát sa neplatne spovedal a prijímal eucharistiu svätokrádežne. Potom sa vyznáme z hriechov od poslednej spovede a nakoniec zopakujeme predošlé. Generálnu spoveď má vykonať, kto sa raz alebo i viac raz spovedal neplatne a svätokrádežne. Cirkev odporúča vykonať si ju, keď niekto vstupuje do nového životného stavu, po duchovných cvičeniach alebo keď sa chystá na smrť.

295. Ako sa spovedáme? Svätú spoveď začneme tak, že sa prežehnáme, povieme, kedy sme sa posledný raz spovedali, a potom vyznáme svoje hriechy. Po nich nám kňaz môže dať poučenie, radu alebo napomenutie a uloží nám zadostučinenie (pokutu). Po našej ľútosti nám dáva rozhrešenie. Kajúcnik sa pri ňom prežehná a na konci povie: “Amen.” Po rozhrešení sa spolu s kňazom krátko poďakuje. Po svätej spovedi máme ďakovať Bohu, že nám odpustil hriechy, čím prv vykonať zadostučinenie, ktoré nám uložil kňaz, a nastúpiť cestu pokánia splňaním svojho predsavzatia.

Pri spovedi sa nebojme a nehanbíme vyznať svoje hriechy. Lepšie je vyznať ich kňazovi, ako žiť v nepokoji a zomrieť v hriechu. Na poslednom súde budeme všetci odhalení pred celým svetom. Dbajme, aby sme po spovedi už nehrešili. Ale hriechy nikdy nezatajujeme. “Kto tu hriechy zatajuje, ten si peklo podpaľuje.”

O zadostučinení

296. Čo je zadostučinenie? Takzvané zadostučinenie je vykonanie toho, čo nám kňaz pri spovedi uložil za spáchané hriechy.

297. Prečo nám kňaz ukladá po spovedi určité úkony? Preto, aby nám Boh odpustil aspoň časť časných trestov a aby nám to pomáhalo polepšiť sa. Ak by nám kňaz uložil niečo, čo nemôžeme vykonať, treba ho požiadať o iné zadostučinenie. Keď niekto nevykoná zadostučinenie, ale mal pri rozhrešení v úmysle tak urobiť, spoveď jej platná, ale kajúcnik sa dopúšťa hriechu a zbavuje mnohých Božích milostí.

Čo najskôr a dôsledne máme vykonať, čo nám uložil kňaz. Ale môžeme si aj sami uložiť skutky kajúcnosti, najmä však trpezlivo prijímať a obetovať všetko, čo Pán Boh od nás žiada ako pokánie za naše hriechy.

O odpustkoch

298. Čo sú odpustky? Odpustkami rozumieme odpustenie časných trestov mimo sviatosti pokánia. *Odpustkami Cirkev neodpúšťa ani hriechy, ani večné tresty (peklo), ale iba časné tresty, ktoré nám ostali po odpustení hriechov a ktoré si musíme odtrpieť buď na tomto svete alebo v očistci. Odpustky nám Cirkev udeľuje z nevyčerpatelného pokladu zásluh Ježiša Krísta, Panny Márie a svätých.*

299. Kol'koraké sú odpustky? Odpustky sú dvojaké: úplné a čiastočné. *Úplné odpustky sú tie, ktorými nám Cirkev odpúšťa všetky časné tresty. Čiastočné sú tie, ktorými nám Cirkev odpúšťa iba časť časných trestov.*

300. Čo je potrebné na získanie odpustkov? Na získanie odpustkov je potrebné:

- aby sme nemali smrteľný hriech
- aby sme mali úmysel získať odpustky
- aby sme dôkladne vykonali všetko, čo Cirkeve predpisuje na získanie odpustkov

Úplné odpustky získame iba vtedy, keď sa očistíme od všetkých hriechov, vzbudíme si dokonalú lásku k Bohu, vykonáme skutok, ktorý predpisuje Cirkev, pristúpime ku svätému prijímaniu a pomodlíme sa na úmysel Svätého Otca. Čiastočné odpustky udeľuje Cirkev za niektoré modlitby alebo dobré skutky. Odpustky môžeme získať pre seba alebo pre duše v očistci.

Využime možnosť získať odpustenie časných trestov. Pokojne s vierou prijímajme utrpenia, ktoré vyplývajú z plnenia našich povinností, aby sme tak zadostučinili za svoje hriechy.

O pomazaní chorých

301. Čo je pomazanie chorých? Pomazanie chorých je sviatosť, ktorá pomáha duši i telu chorého človeka.

302. Ako pomáha pomazanie chorých duši človeka?

Pomazanie chorých pomáha duši chorého človeka tak, že:

- rozmnožuje posväcujúcu milosť
- odpúšťa hriechy, keď sa z nich chorý nemôže vyspovedať, ale ich olutuje
- dáva chorému silu na trpezlivé znášanie choroby
- pomáha mu zvíťaziť nad pokušeniami, najmä v smrteľnom zápase

303. Ako pomáha pomazanie chorých telu človeka?

Pomazanie chorých pomáha telu chorého človeka tak, že zmierňuje jeho bolesti a vracia chorému zdravie, ak mu to slúži na večnú spásu.

304. Ako sa vysluhuje pomazanie chorých? Pomazanie chorých sa vysluhuje tak, že kňaz posvätným olejom maže chorého na čele a rukách a pritom hovorí: "Týmto svätým pomazaním a pre svoje láskavé milosrdenstvo nech ti Pán pomáha milosťou Ducha Svätého." Chorý odpovie: "Amen."

305. Ako sa treba pripraviť na prijatie pomazania chorých? Na prijatie pomazania chorých sa treba vyspovedať, odovzdať sa do Božej vôle a vzbudiť si vieru, nádej a lásku. *Ak chorý nevládze a nemôže sa spovedať, musí si vzbudiť aspoň ľútosť. Chorí veriaci nemajú čakať s pomazaním na poslednú chvíľu. Zvlášť ak niekto náhle vážne ochorie alebo sa ocitne v nebezpečenstve smrti, dostáva naraz tri sviatosti: pokánie, pomazanie a Eucharistiu. Zdravý alebo ľahko chorý človek nemôže platne prijať pomazanie chorých. Vážne chorý ho môže prijať aj viac rás, najmä keď sa pominulo nebezpečenstvo smrti a znovu hrozí.*

Keď nás dobrotivý Boh navštíví ťažkou chorobou, neodkladajme prijať pomazanie chorých. Pán Boh nám tak chce poľahčiť naše kríže. Chce nám pomôcť, aby sme sa pripravili na stretnutie s ním. Nezabúdajme pomáhať v tomto svojim starým a chorým príbuzným.

O posvätnom stave

306. Čo je posvätný stav? Posvätný stav je sviatosť, ktoru Pán Ježiš dáva kňazskú moc tým, čo majú pokračovať v jeho službe.

307. Kto môže vysluhovať sviatosť posvätného stavu? Sviatosť posvätného stavu môže vysluhovať biskup.

308. Hlavne v čom spočíva kňazská služba? Kňazská služba spočíva hlavne v týchto úlohách:

- hlásať Božie slovo
- posväcovať ľudí vysluhovaním sviatostí (najmä svätej omše a sviatosti pokánia)
- viesť veriacich cestou Božích prikázaní k spáse

Posvätný stav udeľuje biskup v rámci svätej omše vkladaním rúk a modlitbou. Posvätný stav má tri stupne: diakon, kňaz a biskup. Diakona a kňaza svätí biskup. Biskupa svätí biskup z poverenia Svätého Otca. Sviatosť posvätného stavu vtláča do duše nezmazateľný znak. Kňaz sa zaväzuje k bezženstvu (celibátu) a k poslušnosti pre nebeské kráľovstvo.

Majme v úcte kňazov. Zastupujú Ježiša Krista. Kristus účinkuje cez nich. Modlime sa za kňazov a za nové kňazské povolania: “Pane, daj nám kňazov, daj nám svätých kňazov.”

O manželstve

309. Čo je manželstvo? Manželstvo je zmluva, ktorou sa muž a žena slobodne a dobrovoľne zaväzujú žiť v nerozlučnej jednote až do smrti. *Dostávajú od Boha právo dávať život novým ľuďom a povinnosť telesne i duchovne ich vychovávať. Nerozlučnosť manželstva vyjadruje Sväté písmo takto: “... muž opustí svojho otca i svoju matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele” (Gn 2, 24). Ježiš Kristus z toho vyvodil: “Čo teda Boh spojil, nech človek nerozlučuje.” (Mt 19, 6) Prechodné spojenie dvoch ľudí muža a ženy nepovažujeme za manželstvo, ale za hriešne smilstvo.*

310. Kto ustanovil manželstvo a kto ho povýšil na sviatosť?

Manželstvo ustanovil Boh už v raji a Ježiš Kristus ho povýšil na sviatosť. *Pre človeka pokrsteného v Katolíckej cirkvi, je manželstvo platné, len keď ho prijme pred kňazom v prítomnosti dvoch svedkov. Od tejto predpísanej formy môže Cirkev oslobodiť. Keď teda pokrstený človek vstupuje do manželstva, prijíma sviatosť, ktorá mu rozmnožuje posväcujúcu milosť a dáva mu pomáhajúcu milosť, aby bol schopný zodpovedne si plniť manželské a rodičovské povinnosti.*

311. Aké sú povinnosti manželov? Povinnosti manželov sú:

- žiť svorne vo vzájomnej láske a vernosti
- vychovávať svoje deti vo viere v Boha

312. Kto môže vstúpiť do manželstva? Do manželstva môže vstúpiť muž a žena, medzi ktorými niet manželskej prekážky.

Manželské prekážky sú také okolnosti, ktoré robia manželstvo buď neplatným alebo nedovoleným. Niektoré manželské prekážky pochádzajú od Boha - od nich nemôže Cirkev dišpenzovať. Niektoré prekážky pochádzajú od Cirkvi a Cirkev môže od nich z vážnych dôvodov oslobodiť.

313. Ako sa menuje manželstvo, v ktorom je jedna stránka katolícka a druhá nekatolícka? Manželstvo, v ktorom je jedna stránka katolícka a druhá nekatolícka, menuje sa “miešané manželstvo”.

314. Prečo Cirkev zakazuje miešané manželstvá? Cirkev zakazuje miešané manželstvá preto, lebo:

- manželia majú byť jednotní vo všetkom
- náboženská výchova detí je veľmi sťažená a ohrozená

Keď sa katolík sobáša pred nekatolíckym duchovným, jeho manželstvo je neplatné.

315. Kedy Cirkev dovoľí miešané manželstvo? Cirkev dovoľí miešané manželstvo, ak je na to vážny dôvod a katolícka stránka odvráti nebezpečenstvo odpadnutia od viery a urobí všetko, aby deti boli pokrstené a vychované v Katolíckej cirkvi; nekatolícka stránka to môže vziať na vedomie. *Pre pokrsteného kresťana katolíka civilné manželstvo nie je manželstvom. Pred prijatím sviatosti manželstva sa snúbenci majú zavčasu hlásiť na fare, aby*

si mohli prehĺbiť náboženské vedomosti a pomocou nich hlbšie prežívať svoju vieru.

Manželstvo je vážny a zodpovedný stav, preto sa treba naň pripraviť úprimnou modlitbou a zachovávaním prikázaní, najmä šiesteho Božieho prikázania. Sviatosť manželstva je cestou do neba pre obidvoch manželov aj pre ich deti.

O SVÄTENINÁCH

316. Čo sú sväteniny? Sväteniny sú viditeľné znaky (úkony), ktoré Cirkev ustanovila na to, aby nám vyprosovala pomáhajúcu milosť a hmotné pomoci. *Sväteniny sú dvojaké: žehnania a svätenia. Pri svätení Cirkev odporúča do zvláštnej Božej ochrany vecí alebo predmety, ktoré sú venované Božej službe. Zneuctenie Bohu zasvätených osôb, vecí a miest je hriechom proti prvému Božiemu prikázaniu. Pri žehnaniach Cirkev prosí Boha o požehnanie osôb alebo vecí. Keď žehná veci, nemá na zreteli dobro samej veci, ale osôb, ktoré ich budú používať.*

Používajme nábožnej sväteniny, lebo pre modlitbu Cirkvi sú prostriedkami Božej milosti.

O MODLITBE

317. Čo robíme, keď sa modlíme? Keď sa modlíme, rozprávame sa s Bohom, aby sme ho chválili, ďakovali mu alebo ho prosili.

318. Prečo sa máme modliť? Modliť sa máme preto:

- lebo to prikázal Ježiš Kristus
- lebo bez modlitby nedostaneme od Pána Boha potrebné milosti

Pán Ježiš hovorí: "Proste a dostanete" (Jn 16, 24).

319. Kedy je naša modlitba milá Bohu? Naša modlitba je milá Bohu vtedy, keď sa modlíme pokorne a nábožne v mene Pána Ježiša Krista. *Modlitba je pokorná vtedy, keď uznávame, že nie*

sme hodní Božej milosti. Nábožná je vtedy, keď sa modlíme s úprimným srdcom a s pozornou mysl'ou.

Príklad: Mýtnik v chráme.

320. Ako sa máme modliť, keď o niečo prosíme Boha? Keď o niečo prosíme Boha, máme sa modliť:

- s dôverou
- vytrvalo
- s odovzdanosťou do jeho vôle

Príklad: Ježiš na Olivovej hore.

Ak nie sme v modlitbe vyslyšaní, buď sa zle modlíme, alebo žiadame o zlú vec, alebo sme zlí a nezaslúžime si to, o čo prosíme. Ak nám Boh aj nedá, čo žiadame, dá nám určite niečo, čo bude pre nás užitočnejšie.

321. Kedy sa treba najviac modliť? Najviac sa máme modliť v pokušeníach a v nebezpečenstvách a pri dôležitých rozhodovaniach. Ale treba sa stále modliť. *Máme sa pravidelne modliť ráno, na obed a večer. V rodine a na bohoslužbách sa modlievame spoločne.*

322. Za čo sa máme modliť? Modliť sa máme:

- za svoju večnú spásu
- za rodičov, za duchovných a svetských predstavených
- za živých a mŕtvych
- za priateľov a nepriateľov
- za upevnenie a rozšírenie Božieho kráľovstva na zemi

323. Akým znakom začíname obvykle modlitbu? Modlitbu začíname obvykle znakom svätého kríža, tým, že sa prežehnáme. *Znak svätého kríža nám pripomína Ježišovu smrť a posilňuje nás v utrpeniach. Keď sa prežehnávame, vzývame najsvätejšiu Trojicu.*

Uvedomme si, že my, úbohé stvorenia, môžeme hovoriť s Bohom ako deti so svojím Otcom. Modlime sa teda často a s radosťou, aby sme si vyprosili silu v pokušeníach a v ťažkostiach a najmä milosť milosť dobrej smrti. Svätý Augustín hovoril: “Kto sa dobre modlí, ten aj dobre žije.”

O modlitbe Pána

324. Ktorá je najvynikajúcejšia modlitba? Najvynikajúcejšia modlitba je modlitba Pána alebo "Otče náš". "Otče náš" nazývame modlitbou Pána preto, lebo túto modlitbu nás naučil náš Pán Ježiš Kristus.

325. Z kol'kých častí sa skladá modlitba Pána? Modlitba Pána sa skladá z oslovenia a zo siedmich prosieb. Oslovenie znie takto: "Otče náš, ktorý si na nebesiach." Boha tu nazývame naším Otcom, lebo nás prijal za svoje deti.

V siedmich prosbách žiadame:

- *aby všetci ľudia poznali Boha, milovali ho a oslavovali*
- *aby sa Božie kráľovstvo rozšírilo na zemi a upevnilo v našich dušiach*
- *aby sme boli ochotní plniť Božiu vôľu a odovzdať sa do nej*
- *aby nám Boh dal všetko, čo potrebujeme pre prirodzený i nadprirodzený život*
- *aby sme vládali odolať pokušeniam*
- *aby nás Boh chránil od diabla a od všetkého zla, a dal nám milosť sily znášať časné nehody*
- *"Amen" znamená: "Staň sa, čo žiadame od Boha."*

Často, s úctou a pozorne prednášajme svoje prosby nebeskému Otcovi. Dbajme na to, aby nám vychádzali zo srdca a nielen z úst.

O anjelskom pozdravení

326. Čo sa obyčajne modliame po modlitbe Pána? Po modlitbe Pána sa obyčajne modliame Anjelské pozdravenie - "Zdravas', Mária".

327. Z kol'kých častí sa skladá Anjelské pozdravenie? Anjelské pozdravenie sa skladá z troch častí:

- *zo slov anjela Gabriela*
- *z pozdravu svätej Alžbety*
- *z prosby Cirkvi*

Slová, ktorými pozdravil anjel Gabriel Pannu Máriu, znamenajú, že preblahoslavená Panna Mária dosiahla ako matka najväčšiu milosť. Pripájame sa k pozdravu svätej Alžbety a vzdávame úctu Panne Márii i Pánu Ježišovi. Potom prosíme Pannu Máriu, aby nám svojim orodovaním pomáhala vo všetkých našich biedach, ale predovšetkým na konci života, keď nám bude jej pomoc najpotrebnejšia. Panna Mária je "milosti plná" od chvíle svojho počatia. Má posväcujúcu milosť v takej miere, akú nemá ani jeden človek, ani anjel.

328. Čo sa modliame na poludnie? Na poludnie sa modliame "Anjel Pána". *Pri spomienke, ako anjel pozdravil Máriu, rozpomíname sa, čo nám zvestoval Pán v rannom Božom slove. Ako sme ho prijali a uskutočnili - či sa už stalo skutkom - telom. A potom prosíme Pannu Máriu o pomoc pri plnení Božej vôle.*

329. Čo je svätý ruženec? Svätý ruženec je modlitba Cirkvi, pri ktorej rozjímame o tajomstvách života Pána Ježiša a preblahoslavenej Panny Márie.

Pravidelne s úctou si vykonávajme tieto modlitby. Pamätajme, že sme deťmi nebeského Otca. Žijeme pod ochranou Panny Márie, verne ju nasledujme v poslušnosti Božiemu slovu.

.

Zdroj: *Katechizms zo 16. 6. 1921 (F. R. Osvald); Imprimatur 4. 3739; Katechizmus pre veľkých a malých, LÚČ, BA, 2008; Obrázky: vlastná tvorba a free databáza na internete;*

Vytvorila: CreativeSuzi33 v roku 2024
<https://bio.link/creativesuzi33>